

BILO JE PRAV DOBRO
Kateheze 2004

Katehezam na pot

Ko sem živela v študentskem domu, sem imela vsako pomlad priložnost opazovati čudežno prebujanje narave. Pred mojim oknom je namreč raslo drevo; ne vem točno katere vrste (no, da ni bilo neka naša »dreva« tipa hruška, jablana, sliva ali oreh mi je že bilo jasno, kaj več pa že ne), moralo pa je biti precej visoko, ker je soba bila v tretjem nadstropju. in če je poleti metalo s svojimi listi v sobo prijetno senco (ni hujšega kot v poletni vročini sedeti za mizo v sobi in študirati za bližajoči se izpit), je preko zime bilo golo. Kar žalostno je bilo gledati veje, ki z ozirom na suhe zime niso bile odete niti s snegom. Potem pa se je na prehodu iz zime v pomlad začelo, Najprej so veje rahlo spremenile barvo v bolj rjavo in na vršičkih so nabrekli. In vsako leto znova (skozi vseh pet let, ki sem jih prebila v sobi), sem si rekla: »Letos pa bom videla, kako se listi odpro.« Ampak ne vem, ali je bilo kaj narobe z mojim pozornim (oziroma bolj nepozornim) opazovanjem, ali pa je narava v tem pogledu strašno sramežljiva; nagel pogled zvečer na drevo ni prinesel nič novega – veje so bile gole, toda zjutraj,... Na vejah so mi mahali za dobro jutro sveže zeleni listi. Vsako leto enako, bili so tam kot zeleno presenečenje!

Zakaj vam to pripovedujem? Ne zato, ker bi mi udarilo na sentimentalno, ampak ker kateheze, ki so pred vami, govorijo prav o tem. O stvarstvu, ki nas obdaja, ki nas skozi vse leto zna tako prijetno presenetiti. Ki pa ga kljub temu ne znamo videti. (Naredite čisto preprost preizkus in odgovorite na vprašanja: Koliko dreves ste danes že videli? In katera žival vam je zadnja prekrizala pot in kdaj?) Kaj šele, da bi se ob stvareh ustavili in kot Frančišek skupaj z njimi zapeli hvalnico Njemu, ki nam vse to v svoji ljubezni daje. Kaj daje!? Razsipava z raznolikostjo barv, oblik, okusov!

Glavni cilji celotnih katehez torej so:

J Zavedati se, da smo po Božji podobi del stvarstva, zanj odgovorni in od njega odvisni.

J Skupaj s stvarstvom po Frančiškovem vzoru zapeti svojo hvalnico Bogu.

J Naučiti se, kako v konkretnih dejanjih ravnati z naravo.

Pri snovanju katehez sta nas vodili Frančiškova Sončna pesem – v pregledu katehez, ki sledi, lahko vidite, katere kateheze spadajo h kateri kitici in svetopisemsko poročilo o stvarjenju sveta (na podlagi le-tega sta dodani katehezi o živalih, ki jih v Sončni pesmi ni). Jasno, da vsega nismo mogli obdelati, in tudi narejene kateheze želijo služiti bolj kot osnutek, ki ga je mogoče prilagoditi, izboljšati, spremeniti,... Po koncu leta bomo zbirali predloge za njihovo izboljšavo, zato si delajte zapiske.

V imenu cele skupine, ki je zakrivila tale priročnik (Urške, Klare, Benjamina, br. Vlada in sebe) želim reči: Hvaljen, moj Gospod v tistih, ki jim boš bliže tudi zaradi srečevanja pri Frančiškovih otrocih v letu stvarstva.

Aja, pa če bo kdo posnel pomladno razvijanje listov s kamero, se priporočam za posnetek.

fani

ODLOMEK IZ SONČNE PESMI	NASLOV KATEHEZE in ZAPOREDNA ŠTEVILKA	GLAVNA TEMA
-------------------------	--	----------------

	KATEHEZE	
Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod, tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov. Tebi, najvišjemu, edinemu pristojni nihče ni vreden tebe imenovati.	1. Tu imaš	Bog ustvarja človeka v svet
Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi, posebno s soncem, velikim bratom, ki razsvetljuje dneve in nas. Lepo je in v velikem sijaju žari. Tebe, Najvišji, odseva.	10. Sonček je 11. (nam) Sije	sonce
Hvaljen, moj Gospod, v sestri luni in zvezdah; ustvaril si jih na nebu jasne, dragocene in lepe.	12. Sestra mesec 13. Zvezda vodnica	Luna Zvezde, luna
Hvaljen, moj Gospod, v bratu vetru in zraku, v oblačnem in jasnem sploh vsakem vremenu, s katerim ohranjaš svoje stvari.	5. Leti	Nebo, veter, vreme
Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri vodi, mnogo koristi ponižna, dobra in čista.	6. Ob bistrem potoku 7. Pij!	voda
Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju, v katerem nam noč razsvetljuješ; lep je in vesel in krepak in močan.	3. Vidiš 4. Pečem	Svetloba ogenj
Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji, ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji, in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem.	8. Iz semena 9. Dajem hrano	Zemlja, rastline rastline
Hvaljen, moj Gospod, v onih, ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo, in prenašajo slabosti in trpljenje. Blagor njim, ki ostanejo v miru, zakaj ti, Najvišji, jih boš kronal.		
Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti, ki ji nihče v življenju ne uide. Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu, a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji, zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega.	17. Ker vse mine	Minevanje vsega
Hvalite in povečujte mojega Gospoda in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti.	2. Briga me	Hvaležnost za svet
	14. Kraljestvo živali 15. Sestra/brat	živali
	16. Bilo je zelo dobro	povzetek

1. TU IMASŠ

Animator se pripravi...

Nekateri ljudje pravijo: Boga ni, ker ga ne vidim. Tudi v vsakdanjem življenju je mnogo stvari, ki nas obkrožajo, pa jih ne vidimo, a vseeno dobro vemo, da obstajajo.

Vetra ne moremo videti, pa vseeno vemo, da obstaja, ker maje perilo na vrhovi in premika listje na drevju.

Električnega toka ne moremo videti. Toda ko prižgemo luč, vidimo, da je tu.

Zraka ne moremo videti, vemo pa, da obstaja, ker brez njega ne bi mogli živeti niti minute.

Ljubezni ne moremo videti, pa vseeno vemo, da obstaja v srcih tistih, ki nas ljubijo.
Tudi Boga ne moremo videti, a vseeno vemo, da On obstaja, ker vidimo okrog nas njegov čudoviti svet, ki je poln čudovitih oblik in barv, pa naj opazujemo majhne žuželke ali neskončno veselje.

Nič se ne dogaja slučajno, knjiga ne nastane tako, da črke lete po zraku in slučajno padejo tja, kamor je treba. Nekdo jih mora napisati, in sicer tako, da ima vse skupaj pravi smisel. Knjiga mora imeti avtorja. Nekoga, ki jo je napisal.

Slika je delo umetnika, nekoga, ki jo je narisal.

Zgradba ima svojega arhitekta, nekoga, ki je vse to zasnoval in načrtoval. Tako je tudi z našim svetom. Ni nastal slučajno. Nekdo je vse to načrtoval in ustvaril. Tega velikega arhitekta, umetnika in stvarnika pa imenujemo Bog.

Cilji:

- *Odkriti, da ni nič naključje. Stvarnik vsega je Bog.
- *Doživeti svet kot nekaj lepega.
- *Ustvarjanje ali opazovanje okolja, v katerem živimo.

Sveto Pismo:

1 Mz 1,26

Zadnji dan stvarjenja Bog ustvari človeka. Kar je ustvaril prej, mu ni zadostovalo, želel je nekoga, ki bo podoben njemu; tako je ustvari nas in nam podaril svobodno voljo. Del stvarstva smo, a prav nam je naročil, da naj mu gospodujemo. To ne pomeni, da ga brezvestno izkoriščamo, ampak da pokušamo njegove lepote ohraniti tudi za prihodnje rodove.

Se še znamo zazreti okrog sebe v stvarstvo, ki nas obdaja? Ga znamo prepoznati kot nekaj lepega, kot Božji dar, ali pa nam je njegov obstoj samoumeven?

Tehnični pripomočki

- *Čim bolj raznolike podobe narave (iz koledarja, razglednice)
- *Listi, barvice
- *Slika sveta/globus za začetno molitev

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- *Kdo je ustvaril,
- *O moj Gospod, bodi zahvaljen

Kateheza

Molitev

V krogu, na sredo postavimo globus ali kakšno drugo sliko sveta. Nekdo prebere 1. kitico Sončne pesmi ter omenjeni odlomek iz SP (1 Mz 1,26); lahko tudi napišemo na plakat, preberejo otroci, vsak en stavek; zaporedoma kot stojijo v krogu.

Zapojemo: Kdo je ustvaril

Vstopno mesto:

Preberemo pesem, ki so jo spomladi leta 1945 našli v srednji Italiji pri padlem angleškem vojaku in se v nevezanem prevodu glasi takole:

Poslušaj, moj Bog,
še nikoli nisem govoril s tabo.
Danes pa bi te rad vprašal,
kako se imaš.
Rekli so mi, da te ni,
in jaz sem jim verjel kakor bedak.
Sinoči sem iz granatne jame videl tvoje nebo
in na misel mi je prišlo, da so mi lagali.
Če bi se bil potrudil videti vse,
kar si naredil,
bi razumel, da tvojega bivanja ni mogoče tajiti.
Vprašujem se, ali bi mi hotel stisniti roko.
Čutim, da bi me razumel.
Res čudno, da sem prišel na ta vražji kraj,
preden sem utegnil spoznati tvoj obraz.
Mislim, da nimam več veliko povedati.
Srečen sem, da sem te srečal nocoj, moj Bog.
Zdi se mi,
da bo ura moje smrti kmalu odbila,
pa se nič ne bojim,
odkar vem, da si tako blizu.
Signal!
Glej, iti moram, moj Bog.
Veš, zelo te imam rad, hočem te imeti rad.
Zdaj bo strašna bitka, kdo ve, morda bom prišel nocoj k tebi.
Čeprav si prej nisva bila prijatelja,
mislim, da me boš čakal na svojem pragu.
Glej, jokam. Jaz, da točim solze!
Kako da te nisem že prej spoznal!
Zdaj moram pa zares oditi. Zbogom!
Čudno, odkar te poznam,
se smrti ne bojim.

Pesnikove slutnje so se uresničile, naslednji dan je v boju padel.

Pogovor ob pesmi (lahko bolj obsežen za starejše, pri mlajših le obnovimo vsebino):

- Kdaj je vojak začutil, da Bog obstaja?
- Kdaj sem to začutil jaz?
- Kaj je občutil ob tem, kaj občutim jaz?
- V čem je to njemu pomagalo, v čem pomaga meni?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester
Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,
tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.
Tebi, najvišjemu, edinemu pristoji
in nihče ni vreden tebe imenovati.

Ta radostni romar je v želji, da bi čimprej odšel s sveta, tega začasnega pribežališča, našel ne malo pomoči v stvareh, ki so na svetu. Kajti na tem svetu se je počutil kot na bojnem polju proti gospodovalcem mračnosti, a kar zadeva Boga, se mu je zdelo kot jasno ogledalo njegove dobrote.

V vsaki stvari je hvalil Stvarnika; vse, kar je v stvarstvu odkril, ga je spominjalo na Stvaritelja. Vriskal je nad deli Gospodovih rok in preko tega radostnega pogleda počasi razpoznaval Vzrok in Razlog temu, kar ga poživlja. V lepih stvareh je prepoznal Najvišjo Lepoto in iz vsega, kar je prepoznaval kot dobro, se je dvigal klic: »Kdor nas je ustvaril, je neskončno dober.«

Preko sledov, vtisnjenih v naravi, je povsod sledil Ljubemu in vsaka stvar mu je služila kot nova stopnica, da bi prišel pred Njegov prestol. Vsa ustvarjena bitja je objemal z ljubeznijo in predanostjo, o kateri se ni še nikoli slišalo; govoril jim je o Gospodu in jih spodbujal k hvalnicam.

Dejavnosti:

- Kakšen je moj del sveta, v katerega me je ustvaril Bog? Vsak otrok lahko nariše svoj dom, okolico svoje hiše, stanovanja. Lahko pa se dogovorite in vsak nariše le del župnije (npr. cerkev, potem hiše, drevesa...) in jo potem skupaj sestavite.

- Starejši lahko napišejo, kakšno molitev bi sestavili oni, če bi bili v taki situaciji kot angleški vojak.

- Lahko gremo na sprehod v okolico in povemo otrokom, naj opazujejo, kaj jim je v naravi najlepše... Poiščejo naj eno stvar iz narave, ki jo potem na koncu pri zaključni molitvi prinesejo pred Boga.

- Pred otroke položimo narobe obrnjene liste, na katerih so različne slike iz narave. Vsak otrok potem izbere eno (ali nekaj otrok po eno, odvisno od števila), si jih ogleda in pove, kaj mu je najlepše na njej/ če ga spominja na kak lep kraj v naravi, kjer je sam bil... Ob tem jih spodbujamo, da za vso to lepoto stvarstva odkrivajo Stvarnika, tako kot Frančišek (glej zgornji tekst). Slike lahko uporabimo tudi pri zaključni molitvi, kjer namesto predmeta, ki bi ga imeli, če bi šli na sprehod, otroci na sredino kroga položijo sliko in povejo tisto, kar si jim zdi na njej najlepše in kar želijo prinesiti Gospodu.

In jaz?

V okolici svojega doma ali v stanovanju poiščem tisto, kar mi je najlepše in se ob tem spomnim na Stvarnika, ki jo je ustvaril in katerega dar je.

Zaključna molitev:

Uvod naredi voditelj, otroci na sredino kroga položijo stvar, ki so jo poiskali v naravi, ali sliko, ki so jo vzeli in povedo: »Gospod, prinašam ti...«

Na koncu zapojemo in zapešemo (glej prilogo Pesmi in plesi) O moj Gospod, bodi zahvaljen...

2. BRIGA ME

Animator se pripravi...

Bog je stvarstvo poklonil človeku, da gospoduje nad njim. Toda kaj pravzaprav pomeni gospodovati? Ali ga lahko brezvestno izkoriščamo in uničujemo?

Indijanski poglavar Seattle je takole odgovoril ameriškemu predsedniku Franklinu, ki je od Indijancev želel kupiti zemljo:

Ko nam veliki poglavar iz Washingtona pošilja glas, da želi kupiti našo zemljo, preveč terja od nas. Kako se da kupiti ali prodati nebo in toplino zemlje? Kaj takega nam je čisto tuje... Razmislil smo o ponudbi, da kupite našo zemljo. Toda to ne bo lahko. Nam je ta zemlja sveta. Vemo, da nas beli človek ne razume. Njemu je kos zemlje enak kateremu koli drugemu kosu zemlje. Tujec je, ki pride ponoči in vzame zemlji vse, kar potrebuje. Zemlja mu ni sestra, ampak sovražnik... Ne vem, naš način življenja se razlikuje od vašega. Rdečega človeka ob pogledu na vaša mesta zabolijo oči. Morda zato, ker je divjak in teh stvari ne razume. V mestih belega človeka ni mirnega koticčka. Ni kraja, kjer bi se spomladi slišalo brstenje listja ali derget mušičjih krilc...

Razmislili bomo o vaši ponudbi za nakup zemlje. Če se odločimo, da privolimo, bomo zahtevali, da izpolnite tale pogoj:

Beli človek se mora vesti do tukajšnjih živali kot do svojih bratov! Divjak sem in ne razumem drugačnega življenja. Svoje otroke učite, da je zemlja naša mati. Kar se zgodi zemlji, se zgodi tudi njenim otrokom. Če človek pljune na tla, pljune sam nase. Zemlja ni človekova last, človek je last zemlje. To mi dobro vemo. Vse je povezano med seboj, prav kakor je družina povezana po krvi. Človek ni stvarnik tkanine življenja, ampak le nitka v njej. Kar dela s tkanino, dela s samim seboj...

Le eno vemo zagotovo, a to bo moral nekoč razumeti tudi beli človek: naš Bog je isti Bog. Ta zemlja mu je vse. Oskruniti jo, bi pomenilo oskruniti njenega Stvarnika.

Cilji

- *Odkriti, da je v stvarstvu med seboj vse povezano.
- *Biti hvaležen za to, da sem del stvarstva.
- *Prevzeti odgovornost za nekaj v naravi.

Sveto Pismo

1 Mz 1, 27-30

Človek je krona stvarstva, saj je samo on ustvarjen po Božji podobi. Bog mu je dal oblast gospodovati nad ustvarjenim. Pravilen odgovor človeka je hvaležnost za darove, ki jih prejema od stvarstva in skrb zanj, da ga ohranja za prihodnje rodove. Na tak način lahko služi Bogu, kot nas spodbuja Frančišek v zadnji kitici Hvalnice stvarstva.

Tehnični pripomočki

Slike za lažjo ponazoritev pantomime odlomka iz SP (živali, zelenje...)

Teksti s pismom poglavarja Indijancev ameriškega predsedniku, za mlajše le del tega pisma z nekaterimi manjkajočimi besedami

Več kompletov listkov, na katerih so napisane različne stvari, bitja iz stvarstva in ki jih potem otroci sestavljajo v mrežo (glej spodaj)

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- *Življenje je dar,
- *Hvala,
- *O moj Gospod, bodi zahvaljen,
- *Res je prijetno

Dinamike in igre:

- *pantomima SP odlomka - začetne molitve,
- *sestavljanje mreže besed
- *elektrika (za obe zadnji dinamiki glej prilogo Dinamike)

Kateheza

Molitev

Hvalite in povelečujte mojega Gospoda
in zahvalite se mu in služite mu v veliki ponižnosti.

Animator prebere zadnjo kitico Sončne pesmi, otroci za njim ponavljajo. Molitev lahko pospremimo z gestami (hvalite in povelečujte: sklenjene, potem razprostrate roke; mojega Gospoda: pokažemo v nebo, zahvalite: predklon, služite: roke z dlanmi obrnjene navzgor, končano spet s sklenjenimi rokami).

Vstopno mesto

S pantomimo zaigramo odlomek iz Svetega Pisma, otroci naj ugibajo, kateri odlomek se igra. Pred ali pa po tem jih lahko spomnimo na prejšnjo katehezo, da bo ugibanje lažje. Ko ugamejo, animator prebere zaigrani odlomek.

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester

Otrokom povemo nekaj primerov, kako je Frančišek spoštoval in skrbel za stvarstvo:

- Povezan je bil s črički, zajci, sokolom, ovcami, kot da bi bili dobri prijatelji.
- Tudi najbolj divjim živalim je dal ime brat: volk.
- S ceste je pobiral črve, da jih ne bi pohodili, še posebej, ker so ga spominjali na Kristusa, ki na koncu ni več izgledal kot človek (iz psalma: Jaz pa sem črv, ne človek – Ps 22,7).
- Osvobajal je ovce, ki so jih vodili k mesarjem, da jih je rešil smrti,
- Ko so bratje hodili po drva in jih sekali v gozdu, jim je Frančišek naročil, da naj prizanesejo drevesom, da vzamejo samo en del, odsekajo više in pustijo nekaj, da bi drevo še imelo upanje, da zopet zraste,
- ko si je umival roke, je izbral tak kraj in tak način, da z nogami ni stopal ali gazil po vodi.

Tako je Frančišek skrbel za stvarstvo, ker je vedel, da je le del njega, da je od njega odvisen.

Dejavnosti:

- Po prebranem odlomku iz SP se delo razdeli glede na starost:

I. Od starejših vsak dobi tekst s pismom indijanskega poglavarja ameriškega predsedniku (glej Animator se pripravi), ob njem se pogovorimo, kaj pomeni gospodovati zemlji:

- o Kakšen je odnos Indijancev do stvarstva?
- o Zakaj ga tako zelo cenijo (so odvisni od njega, zavedajo se, da smo le njegov del, da je vse med seboj povezano).

II. Mlajšim razložimo, kaj pomeni gospodovati zemlji. Lahko jim tudi povemo o izkušnji Indijancev:

- o dobijo lahko del pisma predsedniku (od Svoje otroke učite... do dela s samim seboj...) v katerem manjkajo nekatere besede, poskušajo jih uganiti
- o poudarimo povezanost človeka z naravo, da smo del stvarstva
- o navedemo Frančiškov odnos do stvarstva in skrb zanj, njegovo hvaležnost Bogu
- s pomočjo dinamike Sestavljanje mreže (glej prilogo Dinamike) lahko še bolj poudarimo povezanost vsega stvarstva:

Na koncu lahko zapojemo pesem Življenje je dar... ter potem v naslednjih kiticah dodajamo besede iz naše sestavljanke. S tem poudarimo hvaležnost Bogu za vse, kar nam je dal.

In jaz?

Z otroci se dogovorimo, da vsak posebej doma ali pa skupaj vsa skupina prevzamemo to leto (ali le en teden, mesec...) odgovornost za kakšno stvar v naravi. Lahko je to roža v prostoru, kjer se srečujemo, ali pa roža, grm, žival doma... Odločimo se, da bomo zanjo skrbeli, opazovali, kaj se z njo dogaja. O tem se tudi lahko pogovarjamo na začetku srečanj. Lahko pa vsak otrok poišče kotiček doma v naravi, ki ga bo opazoval vse leto in zanj skrbel (npr. del vrta, zelenice). Tako bo pokazal, da tudi on odgovorno skrbi za naravo in je zanjo hvaležen Bogu.

Sklepna molitev

V krogu, na sredo lahko položimo eno sestavljanke, ki so jo otroci naredili. Lahko pa vsak otrok vzame en listek in se med seboj primejo za roke tako, kot so bili listki povezani. Bogu se zahvalimo za to, da smo del stvarstva: vsak pove tisto stvar, ki piše na listku.

3. VIDIŠ?

Animator se pripravi:

Ali se zavedam daru videnja? Znam razlikovati med videti in gledati? Gledam, hlastam za čim več videti, vendar ali dejansko vidim? Videti pomeni znati se čuditi, občudovati, dojemati to, kar lahko z očmi gledam. Videti je nekaj več, kot le gledati. Stremeti nad Božjim stvarstvom, čudovito naravo preko katere lahko pridemo bližje Bogu, ga spoznavamo. Videti pa pomeni tudi biti blizu bližnjemu, ga razumeti, videti njegove stiske, videti, da nas Bog preko bolnih, ostarelih in pomoči potrebnih kliče v služenje, kajti kot sam pravi, »Karkoli boste enemu izmed...« Če znamo videti ljudi in jim pomagati, lahko sami rastemo... Vsakdo izmed nas se je že znašel v temi, osamljen, obupan,... Pravimo, da ni videl izhoda. Vsak pa je poklican, da poišče pomoč.

Kako je znal sveti Frančišek videti stisko manjših bratov? Primera:

- *Lačni brat
- *Brat Angel nažene razbojnike

Cilji:

- *Zavedati se pomembnosti svetlobe; razlika med gledati in videti
- *Doživeti temo
- *Gledati (videti, opazovati)

SP: 1 Mz 1,3-5

Zapoved: Bodi svetloba! (latinsko Fiat Lux) pomeni Bodi vse tisto, kar daje življenje, kar razsvetljuje resnico, kar prinaša radost. Stvarjenje svetlobe pomeni prvi korak iz nereda v red. Nasprotje svetloba-tema ni v sklopu moralnih sodb; tudi tema je dobra in ni nastala slučajno (kot nič, kar je ustvarjenega). V ozadju odlomka lahko vidimo Boga Stvarnika, ki vsemu, kar obstaja daje vrednost (4a), mesto (4b) in pomen (5a).

Tehnični pripomočki:

- *Ovire na poti pri vstopnem mestu (plastenke, zaboj, škatla,...)
- *Zavese za zatemnitev prostora in svečka
- *Rute za zavezati oči
- *Dve podobni embalaži (vrečki, čajni vrečki,...)

*Vrečka s koščki sestavljanke, ne katerih so napisane razne stvari (policaj, drevo, kalorična vrednost, stena, umetniška slika, gledati, božično drevesce, TV, ekran, nič,...)

*Igralna podlaga za Človek ne jezi se in figurice

Metodološki pripomočki:

Pesmi:

*Poleti (Julija)

*Gospod, moj Bog

*Gledam telo

Dinamike in igre:

*Ugibanje (glej prilogo Dinamike)

*Mimika

KATEHEZA

Molitev:

Prostor zatemnimo, prižgemo le eno lučko in nekdo prebere 1Mz 1,3-5.

Vstopno mesto:

Vsem zavežemo oči in jih damo na začetek neke poti, kjer prej postavimo razne ovire (pot je lahko kakšen hodnih, soba ali več sob, odvisno od sposobnosti otrok). Nato jih pošljemo z zavezanimi očmi enega za drugim po tej poti in pazimo, da se nobenemu nič ne zgodi. Za tem si podelimo občutja in izkušnje na poti. Pa še skozi ruto je bilo zagotovo kaj videti in pot smo poznali že od prej. Kako je tistim, ki morajo po novi poti, ne da bi jo videli? Ali smo Gospodu dovolj hvaležni za ta dar, ki nam tako lajša življenje?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

*Prilika o bratu, ki se je postil in je začel vpiti: »Umiram, umiram!« Frančišek vidi njegovo stisko in povabi vse brate k obedu, da ne bi bilo lačnemu nerodno, ker se ne more dovolj postiti. Usmiljenje do bližnjega...

*Prilika o razbojnikih, ki so potrkali na samostanska vrata, brat ki jim je odprl pa jih je nagnal. Ko Frančišek to izve, pošlje brata za njimi in mu ukaže naj jih prosi odpuščanja ter jih povabi na kosilo. Razbojniki so vidno ganjeni. Ne morejo verjeti in ko vidijo to Božjo dobroto se tudi sami pridružijo bratom.

Dejavnost:

*Otrokom pokažemo dve vrečki (ali embalaži), ki izgledata na zunaj enaki. Vprašamo jih kakšna je razlika. Seveda odgovorijo kaj čudnega. Nato jim pojasnimo, da je v eni vrečki nekaj užitnega (smokiji, čokolada, sok, sladoled,...); v drugi pa nekaj neužitnega (stiropor, pesek, les,...). Na zunaj ni bilo nobene razlike. Razlika je postala očitna šele, ko smo prišli do bistva stvari. (Tu lahko preberemo odstavek iz Malega Princa, ko reče, da je bistvo očem nevidno.) Kolikokrat radi posplošimo stvari, ki se nam zdijo na zunaj očitne, a ne spoznamo njihovega pravega bistva.

*Igra: Ugibanje (glej prilogo Dinamike).

Sklepna molitev:

Ne uporabljajmo bomb in pušk, da bi premagali svet. Uporabljajmo ljubezen in usmiljenje. Mir se začinja z nasmehom. Petkrat na dan se nasmehnite nekemu, ki se mu pravzaprav ne želite nasmehnuti. Naredite to za mir. Na ta način izžarevajte Božji mir in prižigajte Njegovo luč. S tem bomo ljudem pokazali kaj je bistvo nas in njih. (bl. Mati Terezija)

4. PEČE(M)

Animator se pripravi:

Frančišek se ni bila Božje luči. Prosil je, da bi Bog razsvetlil temine njegovega srca; želel si je tega v popolnem zaupanju v Boga, ki bi ga lahko zavrgel, pa se ga je usmilil, ga rešil in ga izbral za sredstvo svojih velikih del. Frančišek je to jasno odkrival in pričal. Zato je v njem bolj in bolj raslo zaupanje v Gospoda, iz zaupanja pa se mu je v duši dvigala molitev, naj bi Bog nenehoma razsvetljeval temo njegovega srca. Vsako novo spoznanje lastne nemoči in slabosti, vsaka osvetlitev lastne preteklosti je bila za Frančiška zdravilna, kajti o tem ne razmišlja več kot človek, ampak z globokim zaupanjem v Božjo ljubezen in usmiljenje...

Gospod, razsvetli temine mojega srca! Vem, da je vsak dan dovolj priložnosti za to. V nas je trajno nagnjenje k temi in zlu. Močno me obsij, da spoznam, kako od tebe nimam kam iti. Naj se sprejemem v luči tvoje dobrote! Naj jasno vidim, Gospod, kdo sem in kakšen sem! Vem, da me tvoj pogled ne obsoja in da se mi ni treba bati.

Zato obsij moje skrivnosti, odkrij moje skrite rane, razodeni moje slabosti. Kajti kadar sem šibak, sem močan v tebi. Nočem več graditi na umišljeni moči, ampak na tvoji milosti in na daru luči.

Cilji:

- *Prepoznati lastnosti ognja
- *Doživeti svetlobo/toploto ognja
- *Uporabiti ogenj v koristne namene

SP: Mt 5, 14-16

Luč ima smisel samo, če razsvetljuje temo. Skrita svetloba nam ne koristi. Enako kot pri svetlobi, je naloga kristjanov, da svetimo drugim ljudem okrog nas; s svojimi dejanji, besedami, obnašanjem,... Ni dovolj, če smo kristjani samo doma, v svoji sobi. Naša vera se mora videti in prepoznati tudi na zunaj.

Tehnični pripomočki:

- *Za molitev: aluminijasta folija, svinčniki, plamenčki
- *Za izdelek: stare sveče, stenj, barva za vosek in eterična olja, gorilnik, staro kozico (za topljenje voska), stožčaste modele za vlivanje voska iz peki papirja

Metodološki pripomočki:

Pesmi:

- *Pogled povzdigujem
- *Poglej to lučko
- *Glej te očke
- *Danes je zasijala luč

Dinamike in igre:

*Nasprotujoči otroci (glej prilogo Dinamike)

KATEHEZA

Molitev: Vsak dobi »plamenček«. Na eno stran napiše slabe lastnosti, na drugo pa, kako jih popraviti. Plamenčke nato vržemo v vrč, kjer gori ogenj – nov začetek.

Vstopno mesto:

Pogovor o ognju:

Ste se kdaj opekli? Kaj ste takrat občutili? Kako ste se počutili? Ali je ogenj slab ali dober ali pa je odvisno kako ga mi uporabljamo?

Ogenj je skrivnost – hoja po žerjavici, samovžig, Zemljina notranjost, začetek življenja v oceanih,...

Kako je začel človek uporabljati ogenj? To je bil eden največjih tehnoloških napredkov v zgodovini človeškega obstoja. Strela... prazgodovina... (animatorji lahko zaigrajo kakšno je bilo življenje v prazgodovini, kako jih je zeblo in kako je nato nekdo vrgel meso na ogenj ter ga potem poskusil in videl, da je bolj okusno).

Tudi mi moramo biti plameni sreče za druge. Jezus nas uči naj bomo luč sveta, ne pa tema. Zato se moramo tudi truditi, da uporabljamo ogenj v koristne namene, ne pa da ga zlorablamo. Kako se počutimo, ko je megla in je v zraku veliko dima? Tudi to je povzročil ogenj, toda pod poveljstvom človeka.

Kaj pa ima Jezus z ognjem? Kaj je večna lučka v cerkvi? Kakšen simbol ima?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

Dejavnost:

*Najprej položi animator pred otroke dva krožnika. V enem je pomfri krompirček – lepo pečen, slasten in naj še diši!; V drugem pa surov krompir, narezan na enake dele kot pomfri. Ogenj nam lahko koristi, le če ga spoštujemo kot Božji dar.

*Hvaljen, moj Gospod, v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ;
lep je in vesel in krepak in močan.

*Sedaj lahko otroci pojedjo krompirček, surovega pa naj animator spravi.

*Izdelek: Najprej naredimo stožčaste modele iz peki papirja, na dnu katerih pustimo majhno luknjico (luknjica mora biti res majhna-le za stenj). V kozici medtem stopimo vosek starih sveč, primešamo eterična olja in barvo. Skozi luknjico v modelčku vtaknemo stenj. En animator prime modelček na zgornjem robu, drugi pa mu počasi vliwa vosek. Nekaj časa počakamo, da se vosek strdi strdi in potem odstranimo modelček.

*Do naslednjic naj otroci pogledajo kje povsod se uporablja ogenj in v kakšnih oblikah.

Sklepna molitev:

Animator prebere Mt 5,14-16, nato vsak ponovi besedo, ki si jo je najbolj zapomnil.

5. LETI

Animator se pripravi...

Čudovito je ležati v travi daleč od nemirnega prometa avtocest in gledati v nebo. Njegova modrina se sveti skozi veje in liste, ki dajejo rahlo senco tistemu, ki leži in gleda. Lahen veter se igra z nežnimi, listi, ki se jih dotakne sončni žarek.

Lahno šumljanje vetra! Prav knjiga kraljev poroča o srečanju z Bogom, ki ga je smel doživeti Elija: silen vihar je šel pred njim, a Bog ni bil v njem, nato potres, a Bog ni bil v potresu, nato ogenj, a tudi v njem ni bil Bog, nato tiho, lahko šumljanje vetra – tedaj se je srečal z Bogom.

To razodetje je zelo tolažilno za ljudi današnjega časa, ki poznajo krive poti.. Uničujemo zemljo, ubijamo gozdove in onesnažujemo zrak.

Kdor leži na travi in sme gledati v jasno, modro nebo ter dihati čist in dobre zrak, se tega ne more veseliti, če mora misliti na alarm zaradi onesnaževanja zraka za sto tisoč drugih in na ljudi v največjem mestu na svetu, ki morajo nositi plinske maske, če hočejo preživeti...

Ko z Alp hrumi fen, se nebo v večerni svetlobi obarva s čudovitimi barvami. Zrak postane kristalno čisti in grebeni in vrhovi gora so videti tako blizu, da bi se jih lahko dotaknil. Kdor tega stoji na gori, doživi moč viharja in nemoč človeka, ki se mora z vso močjo oprijeti skale, da ga ne potegne v globino. Tedaj šele zasluti, kaj so doživeli Jezusovi učenci na jezeru, ko je Gospod z eno samo besedo pomiril vihar. Tako je v viharju razodel svojo božansko moč za vse čase in za vse viharje, ki nam grozijo.

Cilji

*Pomembnost zraka za življenje (letalski promet, zvok – tišina (hrup je onesnaževanje), vreme, vetrovi,...)

* Doživeti vreme, hvaležnost zanj

* Izdelava ali uporaba nečesa, kar za delovanje uporablja zrak (letalo, vetrnicam milni mehurčki, balon, zmaj,...)

Sveto pismo

1 Mz 1,6-8

Bog nadaljuje s stvarjenjem sveta z razdelitvijo. Sama beseda svod pomeni udarjati, žigosati in se je ponavadi uporabljala za opis oblikovanja predmetov. Brez zraka je življenje nemogoče, tega so se ljudje od vedno zavedali, kot tudi dejstva, da je potreben tudi Bog.

Metodološki pripomočki

Pesmi:

*Bog je tu (glej prilogo Pesmi in plesi)

Dinamike in igre:

*Kalodont malo drugače

Tehnični pripomočki:

*Plakat

*Material za izdelovanje papirnatega zmaja

*papir (za letalo)

*flomastri

Kateheza

Molitev

Poskus – brez zraka:

Poskusimo zadržati zrak dokler gre, ko mora kdo vdihniti, dvigne roko. Medtem štopamo, kdo bo brez zraka zdržal najdlje (pa brez goljufanja). Nato naredimo enak poskus z gorečo svečo, ki jo pokrijemo s stekleno posodo.

Brez zraka ne moremo živeti – enako kot ni mogoče življenje brez Boga – zato molimo:

Pesmica Bog je tu

Dinamika: Kalodont malo drugače

Pogovor o zraku:

Kaj vse ga sestavlja?

Kdo vse je neposredno odvisen od njega?

Kako ga onesnažujemo?

Kako lahko skrbimo zanj?

Na to temo naredimo plakat.

Tako kot nas obdaja zrak, ki ga ne vidimo, tako je Bog vedno z nami.

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Hvaljen, moj Gospod,
v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem
sploh vsakem vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

Dejavnost

1. Z zrakom je povezano vreme, naučimo se nekaj pokazateljev vremena (glej prilogo) in naredimo vremensko napoved za prihodnji teden (cela skupina eno skupno).

Hkrati pa lahko naredimo vremensko napoved tudi drug za drugega – (izžrebamo tistega, ki mu moraš napisati vremensko napoved – npr. Naslednji teden bo zate zelo sončen, premagal boš vse oblake, ki,...). Na naslednjem srečanju preverimo, koliko so naše napovedi držale (Uspeh je odvisen od našega truda!)

2. Izdelovanje zmaja iz papirja (glej prilogo Zmaj) – nanj lahko nalepimo motive iz Sončne pesmi (npr oblake, sonce, veter,...)

In jaz?

Da naslednjega srečanja za tistega, ki si ga izžrebal, moliš.

Sklepna molitev

Zložimo letalo iz papirja in nanj napišemo svojo molitev, ki jo preberemo, nato pa pošljemo letalo z molitvijo po zraku.

6. OB BISTREM POTOKU

Animator se pripravi...

Voda je dragocena in čista tudi zato, ker nas spominja na krst. Pri krstu smo postali božji otroci, vendar so se takrat namesto nas za to odločili naši starši. Želeli so, da bi zraven njih za

nas skrbel tudi naš nebeški Oče. Zato se takrat, ko se prekrižamo z blagoslovljeno vodo, vedno nehote spomnimo na naš krst. Tudi, ko stopimo v cerkev je pri vratih posodica z blagoslovljeno vodo, s katero se prekrižamo in želimo, da bi nas nebeški Oče očistil vse umazanije, ki se je nabrala v naših srcih.

Zakrament krsta z delovanjem Svetega Duha človeka včleni v Kristusa, ga upodobi po njem in ga vcepi v njegovo življenje, izbriše izvorni greh, podeli posvečujočo milost (kar pomeni Božje otroštvo), podeli milost večnega življenja ter je vstop v Cerkev. Krščeni prejme začetni dar vere, upanja in ljubezni ter odprtost za druge kreposti, v njem se začne Božje življenje, odpuščeni pa so mu tudi vsi drugi pred krstom storjeni grehi.

Toda kako v vsakdanjem življenju konkretno živeti krst? Kako živeti kot novi človek v Kristusu, Božji prijatelj, Božji otrok? Teh načinov je veliko. Zavest ljubečega Božjega spremljanja in skrbnosti je že znamenje in spomin krščenosti. Živeti sadove Duha: veselje, mir, ljubezen, samoobvladanje, pogum in optimizem - je gotovo drugo znamenje. Svoje krščanstvo s ponosom in mirom živeti ter v Cerkvi odkriti svoj življenjski prostor v službi bratom in sestram - je naslednje znamenje. Novi človek v Kristusu tudi ljubi vse, kar ljubi Kristus: najprej Njegovo skrivnostno Telo, ki je Cerkev; s simpatijo in odprtostjo odkriva in sprejema soljudi, pa tudi samega sebe, zgodovino svoje Cerkve in svojega naroda, sprejema in ljubi tudi sebe, svoje telo, svoje prednosti in slabosti.

Božjemu prijatelju je dragoceno vse ustvarjeno, čuti se odgovornega tudi za naravo, ki je delo Njegovih rok.

Ravno tako je odgovor na krst želja iskati, odkriti in izpolnjevati Božjo voljo, v ozadju katere je klic k popolnosti oziroma oblikovanje svojega življenja po Jezusovem zgledu. To pa hkrati pomeni sprejemati tak ali drugačen križ.

Tako pomeni krst z vodo obred očiščevanja in zaveze. Človek nato ne živi več iz sebe in zase, marveč iz Boga in za sobrate.

Cilji

- * Naučiti se vodno stanje v Sloveniji (ali svetu – poimenovati reke, morja,...)
- * Doživeti simboliko vode (krst, umivanje nog,...)
- * Srečati se z vodo (ob potoku – poslušanje reke,...)

Sveto pismo

1 Mz 1,9-10

Voda je izvir življenja, v njej se življenje obnavlja in tudi prečiščuje. Skoraj v vseh kozmologijah je Bog najprej ustvaril vodo, šele nato zemljo. Tako je tudi v Svetem pismu. Bog je njeno pomembnost postavil na prvo mesto. Večina obrednih očiščevanj poteka v vodi ali z vodo, enako kot krščevanje. V Stari zavezi najdemo nešteto primerjav hrepenenja telesa po vodi s hrepenenjem duše po Bogu.

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- * Za nebo pred teboj

Dinamike in igre:

- * Dolgi seznam
- * Ali imaš rad svojega soseda (oboje glej v prilogi Dinamike),

Kateheza

Molitev

Psalm 148: Hvalnica veselja

Vstopno mesto

Igra ali imaš rad svojega soseda

Vprašanja za pogovor: Ali počnemo v življenju kaj podobnega? (si izbiramo prijatelje glede na njihove lastnosti, jih izrivamo z njihovega položaja,..

Kakšen je bil Jezus? Kako je izkazal svojo ponižnost do apostolov?

(umivanje nog)

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester: KO FRANČIŠEK ODREŽE LASE
KLARI OB VODNEM SLAPU

Pogovor o odlomku:

Zakaj Klara dovoli odrezati svoje lase? Klara želi začeti novo življenje! SPREOBRNENJE!
In to se zgodi ob slapu vode.

Dejavnost

I. Sprehod do najbližje reke ali potočka in ob njem pogovor, kako je potekal Jezusov krst in kako je potekal naš krst. Ali so veseli, da so krščeni? Zakaj? Kakšni so darovi svetega krsta?

II. Uprizoritev Jezusovega krsta.

In jaz?

Do naslednjega srečanja se bom zavestno trudil biti vedno nasmejan in optimističen.

Sklepna molitev

Obnovitev krstnih obljub

7. PIJ!

Animator se pripravi...

Voda spada med štiri stvari, ki že od pradavnih časov veljajo kot temelj za vsako življenje na Zemlji: med zemljo, zrak in ogenj. Že od rane mladosti nas učijo, da je voda življenjsko pomembna surovina, koliko je je v naših telesih, koliko je je na svetu, kako kroži po svetu in po naših telesih, koliko je moramo dnevno zaužiti, da sploh preživimo, itd. podučili so nas tudi o osebni higieni, kako se moramo umivati, kako moramo umivati hrano. Malo ali pa nič pa nam niso povedali o tem, da čista pitna voda ni sama po sebi od Boga dana vsem in za vse večne čase.

Voda nas odžaja, z njo se umijemo, v njej plavamo, z vodo ohranjamo rastline, vendar pa danes vsega tega ne moremo več početi, ker je voda preveč umazana. Frančišek je še živel v času, ko so bili potoki, izviri in reke čisti. Tudi naši starši se verjetno še spominjajo, da so se kot otroci kopali v njej, saj je bila še čista. Kasneje pa smo ljudje vedno bolj gradili tovarne,

ter pričeli vso umazanijo spuščati v vodo, kakor da smo pozabili, da smo dobili vodo od Boga. Zato pa bi jo morali veliko bolj spoštovati.

Zraven tega, da smo umazali vodo in s tem pomorili veliko rib in rastlin, ki živijo v vodi, je umazan tudi zrak, ki ga vsak dan dihamo. Z različnimi škodljivimi izpušnimi plini smo poškodovali ozonski plašč Zemlje, ki nas je doslej varoval pred različnimi katastrofami. Zdaj pa vsaj 1x letno poslušamo po poročilih, da je prišlo do različnih naravnih katastrof po svetu – med njimi so tudi poplave. Prevelike količine dežja povzročijo naraslost rek in te se marsikdaj izmaknejo svoji strugi in preplavijo. Tako mnogi ljudje ostanejo brez domov, marsikateri tudi utonejo.

Pitna voda ni nekaj, kar samo po sebi priteče iz pipe, ko jo odpremo, pač pa se moramo zanjo tudi sami potruditi – nekateri pač zgolj tako, da zanjo plačamo le ceno (pitne) vode, drugi mogoče malo bolj aktivno, s svojim načinom življenja, tretji pa celo s svojim poslanstvom – v službi zagotavljanja in priprave zdrave pitne vode. Bolj kot se bomo zavedali naše povezanosti z vodo in naše neposredne odgovornosti za pitno vodo, lažje si bomo zagotovili tisto prepotrebno »surovino« in končno tudi opazili, da smo si posredno in neposredno izboljšali celotno življenjsko okolje.

Cilji

- *Spoznati, kaj vodo onesnažuje in posledice onesnaževanja
- *Izkušnja vode, ki predstavlja nevarnost in ki je po drugi strani nujna za življenje
- *Najti načine, kako odgovorno ravnati z vodo.

Sveto pismo

2 Mz 17,1-8

Ljudje nismo nikoli zadovoljni. Vse imamo, pa še vedno nam toliko stvari manjka. Tudi Izraelci, ki jih je Mojzes po dolgih letih le odrešil egipčanskega suženjstva, niso bili dolgo zadovoljni s svojo rešitvijo. V puščavi, kjer so šotorili, so postali žejni in začeli so godrnjati zoper Mojzesa. Kljub vsem čudežem, usmiljenju in skrbi, ki jim jih je izkazal Bog, niso mogli malo potrpeti in zaupati v Gospoda. Tako jim je Bog na Mojzesovo prošnjo spet izkazal usmiljenje in dokazal, da je vedno z njimi. A znamo mi potrpeti, ko nam Bog ne usliši vseh prošenj, ali pa takoj začnemo godrnjati in se pritoževati, da je Bog pozabil na nas?

Tehnični pripomočki

- *Slike rek, morij, ledenikov,
- *kozarca, napolnjenega z vodo, dežja,....,
- *šeleshamer,
- *barvice - voščenske,...

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- * Res je prijetno

Kateheza

Molitev: (eden izmed otrok prebere molitev)

Hvala ti, Gospod za sestrico vodo. Po tvoji volji nam služi za življenje. Res je koristna. Potrebna nam je in ti Gospod, si poskrbel, da je dovolj. Zahvaljujemo se ti za vodo, ki jo

pijemo in uporabljamo. Prosimo pa te, da bi vsi ljudje spoznali, da je voda dragocena in da je ne smemo onesnaževati, saj s tem pomorimo veliko živali in rastlin.

Vstopno mesto

Slike razporedimo po prostoru. Vsak otrok naj si izbere eno sliko in ramišli, v čem bi lahko to obliko vode primerjal z Bogom. (npr. Ledenik je podoben Bogu zato, ker zna tudi Bog biti trden in neomajen, saj nam kljub vsem našim prošnjam ne uresniči vsega, kar si želimo, saj ve, kaj je za nas dobro.) Nato te slike nalepimo na en velik plakat in se Bogu zahvalimo za te njegove lastnosti. (npr. Hvala Bog, ker si trden.)

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester

Hvaljen, moj Gospod,

v naši sestri vodi
mного koristi
ponižna, dobra, čista.

Ko je sveti Frančišek pisal Hvalnico stvarstva, ni pozabil na vodo. Frančišek je imel vodo zelo rad. Večkrat je z občudovanjem opazoval kakšen izvir ali potok, ter se pri tem zahvaljeval Gospodu za ta prelep dar. Frančišek je delal z vodo tudi čudeže. Na njegovo besedo je iz skale pritekla voda, da se je onemogli potnik lahko odžejal. Rad je tudi, kakor vsi otroci, bos hodil po dežju in lužah ter se prepuščal dežnim kapljam, da so ga hladile. Tako je Frančišek dejal vodi, da je koristna, saj se nam kakor naše mamice, ponuja v hrano, v življenje, saj pomaga rasti rastlinam ter pomeni življenje tudi za mnoge živali. Tako ponižna je, saj kar čaka, da jo ljudje uporabimo. Skrta je v globinah, vendar se nam velikokrat prikaže na tako čudovit način. Spomnimo se naših slapov, rek, potočkov, izvirov in morja. Z vodo se tudi umivamo, čeprav bi nam bilo večkrat lepše, če bi bili kar umazani. Pravi pa tudi, da je voda čista.

Dejavnost

I. Otroci naj na plakat napišejo (narišejo), za kaj vse uporabljajo vodo in kaj lahko vse v (na) njej počnejo. A je za njih pomembno, če je voda čista? Zakaj? Na kakšen način ljudje skrbimo, da voda ostane čista ali pa da se je porabi v čim manjših količinah? (npr. če med umivanjem zob vodo zaprejo ali pa jo pustijo teči,...) Na kakšne načine jo onesnažujemo? Se je kateremu od otrok zgodila kakšna nesreča v vodi? (krč; se je kdo tako utrudil na odprtem morju, da ni več mogel plavati; okvara čolna daleč stran od obale) Kako so se takrat počutili? Jih je bilo strah? Kdo jim je priskočil na pomoč? Kaj pa naravne katastrofe? (poplave, neurja) Kaj ljudje storijo takrat?

II. Otroci se naj spomnijo in poskušajo zaigrati kakšen odlomek iz Svetega pisma ali Frančiškovega življenja, ki je povezan z vodo. (npr. Jezus spremeni vodo v vino, hoja po vodi,...)

In jaz?

Do naslednjega tedna bom poskušal čim bolj pazljivo ravnati z vodo in tudi druge opozoril na njeno dragocenost in pomembnost za naše življenje (ne bom metal odpadkov v reko ali potok, vodo iz pipe ne bom pustil teči kar tja v tri dni,...).

Sklepna molitev:

Tiste zahvale, ki smo jih napisali na začetku, zdaj glasno preberemo in se zahvalimo

8. IZ SEMENA ...

Animator se pripravi...

Svet rastlin je zelo raznolik; vanj spadajo drobne enocelične alge, številne morske rastline, rastline naših krajev ter puščavskih predelov, gora... Njihova raznolikost nam priča o Božji domišljiji in ustvarjalnosti.

Mnoge rastline začnejo svoje življenje kot drobno seme, ki v zemlji čaka ugodne pogoje za rast. In požene na plano; najprej je to majhna, nežna bilka, ki raste na soncu, na koncu pa obrodi novo seme. Ali nismo prav taki tudi ljudje, ki potrebujemo dobro zemljo ljubezni, sprejemanja in spodbude v družini in prijateljih, da na koncu zrastemo v samostojne osebe in obrodimo sadove za druge?

Od rastlin se lahko marsikaj naučimo; za nas imajo več pomenov. Dajejo nam življenje, saj brez njih ne bi mogli dihati. Številne so nam hrana; obdelovanje zemlje kmete uči potrpežljivosti in predanosti Božji volji, ko se veselijo pridelkov polne njive ali gledajo polja, ki jih klata toča. Ob opazovanju lepote narave lahko skupaj s Frančiškom rečemo: »Hvaljen moj Gospod!« in v vsem tem vidimo Njega, ki daje rast vsem. Rastline pa konec koncev služijo tudi v sporazumevanje, saj se z njimi lahko simbolno izražamo (štiriperesna deteljica – sreča, lilija - čistost, oljka – mir, rdeča vrtnica – ljubezen, lovorika - zmaga, spominčica).

Cilji

- *Odkriti raznolikost rastlin; spoznati, katere najdemo v besedilih Svetega pisma.
- *Izražati čustva naklonjenosti z rožami.
- *Narisati svoj šopek ali posaditi semena.

Sveto pismo

1 Mz 1, 11-13

Bog ustvari vse zelenje, ki je danes na svetu. Poudarjena je tudi način rasti rastlin; iz semena zraste rastlina, ta potem obrodi sad. Za to je potreben čas, pa tudi trud in skrb človeka, Boga sam pa daje rast. Tudi v našem življenju je tako; naši talenti, darovi so kot semena, ki obrodijo svoj sad le, če jih razvijamo in skrbimo zanje.

Tehnični pripomočki

- * za uvod oz. ponazoritev rasti rastlin: različna semena, rastline, plodovi (lahko tudi slike kakšnih bolj nenavadnih rastlin...)
- *za risanje šopkov/izdelavo rož
- *za sajenje semen: različna semena, lončki, prst

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- * In Gospod vsejal je seme

Dinamike in igra:

- * Klicanje rastlin
- *Štafetni tek – rastline (za oboje glej prilogo Dinamike)
- *Kviz o rastlinah

Kateheza

Molitev

Preberemo zgoraj omenjeni svetopisemski odlomek.

Vstopno mesto

Otroci so razdeljeni v dve ali več skupin, na začetku jim damo približno dve minuti časa, da se spomnijo čim več imen rastlin, ki jih poznajo ; skupine tekmujejo med sabo. Potem to navežemo na drugi dan stvarjenja; pogovorimo se o tem, kako iz semen zraste rastlina, potem da sadove (s seboj imamo lahko konkretne primere semena, rože, sadov...).

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester Dogodek v La Foresti (z grozrdjem)

Zgodba Obleke za reveže

Duhovnik iz neke revne predmestne pariške župnije je nekega dne prosil svojo dobro župljanko Madeleine, da bi eni od zelo revnih družin odnesla paket z oblačili.

Madeleine je vzela zajeten paket in se odpravila na naslov, ki ji ga je dal duhovnik. Povzpela se je v peto nadstropje mrzlega stanovanjskega bloka. Ko je pozvonila, ji je prišla odpret zanemarjena žena z otrokom in njej je izročila paket. Tujka se ji je zahvalila, Madeleine pa se je spustila po stopnicah. Ravno ko je prišla v pritličje, je od zgoraj zaslišala glasove.

Ženska, pri kateri je ravnokar bila, jo je klicala nazaj in vpila: »Vrni se in vzemi svoj paket! Kar si prinesla, ni nič vredno! Smo reveži, vendar se ne oblačimo v cunje, ki jih lahko samo še vržeš v smeti!«

Madeleine se je spet povzpela v peto nadstropje. Ugotovila je, da je imela ženska prav: v paketu so bile človeka nevedne stvari. Prišlo je do pomote. Opravičila se ji je in užaloščena odšla. Ni vedela, kaj naj stori.

Šla je mimo cvetličarne in v izložbi opazila šopek čudovitih rdečih vrtnic. Kupila ga je, se vrnila k stanovanjskem bloku in tam naletela na otroka, ki ga je prej videla z materjo v petem nadstropju. Položila mu je šopek v naročje in ga poslala: »Nesi jih svoji mami!«

Tisti otrok je bil prvi iz tiste revne mestne četrti, ki je bil krščen.

Dejavnosti

Pogovoru o rastlinah lahko sledi kviz o poznavanju rastlin, ki so omenjene v Svetem pismu. Prilagodimo ga starosti otrok (starejši ugibajo sami, mlajši samo med tremi možnostmi...), pri se z otroki pogovorimo tudi o možni simboliki rastline ali o odlomku. Možna vprašanja:

1. S katere rastline v raju Adam in Eva nista smela jesti (drevo, vrsta ni omenjena!)
2. Katero rastlino je golob v kljunu prinesel Noetu? (oljčno vejico: sedaj oljka simbol miru, tudi za cvetno nedeljo...)
3. Mojzesu je Bog spregovoril iz... (gorečega grma)
4. Sveti trije kralji so prinesli zlata, kadila in ... (mire: dišava, ki se je uporabljala pri pogrebu, simbolizira, da bo Jezus za nas umrl na križu)
5. Jezus nas spodbuja, da naj ne skrbimo za svoje življenje ampak naj se učimo od ... (lilij na polju: tudi simbol nedolžnosti, čistosti, naslikane včasih v rokah svetnic, npr. sv. Klare)
6. Farizeji so se čudili, ker so učenci v soboto smukali... (klasje; tudi simbol rodovitnosti, večkrat omenjeno v Svetem pismu v prilikah...)
7. Med pšenico je sovražnik zasejal plevel, ki se mu reče ... (ljuljka- med žitom rastoč plevel strupenih plodov; preneseno ločiti ljuljko od žita: dobro od slabega)
8. Nebeško kraljestvo je podobno ... (gorčičnemu zrnju)
9. Nad katerim drevesom se je Jezus jezil, ker ni imelo sadežev? (smokev)
10. Jezus je dejal: Jaz sem ... (vinska trta; uporaba vina za evharistijo, lahko povemo tudi dogodek s Frančiškom v La Foresti)

Rože so rastline, ki nas s svojo lepoto razveseljujejo, lahko jih tudi podarjamo drug drugemu. Otrokom povemo zgornjo zgodnico, potem pa izžrebajo skrivnega prijatelja. Vsak za svojega prijatelja nariše šopek/posadi razna semena (npr. fižol, sončnico... v lonček), potem pa si na konec pri molitvi to izmenjamo in povemo še kakšno lepo željo zanj.

In jaz?

Stvar, ki jo narišem ali izdelam, ne obdržim zase, ampak jo podarim svojemu skritemu prijatelju.

Sklepna molitev

V njej lahko uporabimo slike/lončke, ki smo jih narisali, naredili. Boga prosimo za svojega skritega prijatelja, njemu pa povemo, kaj mu lepega želimo, in mu damo darilo.

9. ... DAJEM HRANO

Animator se pripravi...

Naziv »mati zemlja« je zelo star in že dolgo zakoreninjen v človeški družbi. Povezan je z mitološkim razumevanjem darovanja življenja in s širjenjem živih bitij. V zgodovini narodov je »mati zemlja« velikokrat označena kot božanstvo.

Pri Frančišku najdemo povsem druge motive in spodbude za zahvaljevanje Bogu za sestro »mater zemljo«. Najprej je sestra, ta beseda nam razodeva bližino, s katero se lahko vzporejaš, identificiraš. V bistvu je tudi zemlja ustvarjeno bitje. Je mati. V sebi nosi toliko nagibov, ki nas opozorijo na družinsko ljubezen, pozornost, prenašanje in darovanje. Gledano s tega zornega kota, je ta slika odsev Božje ljubezni, dobrote.

Sv. Frančišek je doživljal zemljo v mnogih svojih izkušnjah. Navedli bomo samo tri njegove izkušnje zemlje (ko reče »zemlja«, misli na vse: kamenje, zemljo, travo, drevesa...). Frančišek je zelo pogosto bival in se skrival v pečinah. To je izkušnja varnosti, skritosti, materinega objema, topline, umirjenosti. Potem je doživel zemljo v izkušnji nekih sanj. Videl je visoko drevo, ki ga je zelo občudoval. Naenkrat je tudi sam začel rasti in postal tako velik kot to drevo. In ko je hotel to drevo upogniti do zemlje, je to naredil brez težav. Te sanje so bile vizija papeža Inocenca III., ki se je priklonil Frančiškovi prošnji in potrdil Pravilo za življenje manjših bratov (prim. I Čel. 33). Tretjo izkušnjo je doživel tik pred smrtjo, ko je zahteval, da ga golega položijo na zemljo in ga tudi po smrti pustijo, da tako leži (prim. 2 Čel. 216).

V drugi izkušnji vidimo sliko matere zemlje, Cerkve – v ponižnosti in razumevanju, dobroti in sprejemanju. V tretji izkušnji zemlje, s katero se Frančišek identificira, vidimo znak ponižnosti in uboštva. Vse te izkušnje in mnoge druge so za Frančiška dragocene. Prisotne so v njegovi molitvi – sedmi kitici Sončne pesmi.

Cilji

*Od rastline do hrane je dolga pot; ni samoumevno, da dobimo hrano na krožnik.

*Hvaležnost za hrano, ki nam jo daje zelenje.

*Utrditi spoštljiv odnos do hrane.

Sveto pismo

1 Mz 42-45

Bil je čas velike lakote in le v Egiptu so bili pripravljene nanjo (zaradi Jožefove razlage faraonovih sanj). V njihovih žitnicah je bilo dovolj žita in ljudje od daleč naokrog so ga hodili tja kupovat. Med temi so bili tudi Jožefovi bratje, ki so ga pred leti zaradi nevoščljivosti

prodali trgovcem za sužnja. Jožef je videl njihovo stisko zaradi lakote in jim je kljub temu, kar so storili z njim, pomagal. Na koncu se jim da spoznati in vsa družina se potem preseli v Egipt, da ima dovolj hrane.

Tehnični pripomočki

- *Plakati
- *Listi, na katerih je narisana mreža za kocko (pripraviš sam), barvice, pisala
- *Različne stare revije (npr. Misijonska obzorja, kjer se najdejo slike na temo hrane, lakote po svetu)
- *Semena

Metodološki pripomočki

- *Pogovor, ugotovitve pišemo na plakat
 - *Izdolovanje »šparovčka« - kocke, v katero bodo otroci zbirali semena (glej spodaj)
- Dinamike in igre:
- *Stop za rastlino (glej prilogo Dinamike)

Kateheza

Molitev

Preberemo 7. kitico Sončne pesmi.
Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji,
in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem.

Vstopno mesto

Prinesemo lahko kruh, mleko, maslo in marmelado kot ponazoritev zajtrka (ali le sliko) in pa sliko/samo stvar, iz katere to nastane: žito, kravo na travi J, drevo s sadjem.

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri zemlji,
ki nas kakor mati hrani in nam gospodinji,
in prinaša različno sadje in pisane rože z zelenjem.

Dejavnosti:

1. Z otoki se pogovorimo o tej kitici. Sestra zemlja daje rast različnemu zelenju, ki smo ga spoznali v prejšnji katehezi. Veliko od tega zelenja lahko porabimo za hrano. Skupaj poskušamo naštetih nekaj primerov... Ali kdaj, ko jemo, pomislimo, koliko truda različnih oseb je bilo potrebno, da je hrana prišla od zemlje do nas? Pa premislimo zdaj skupaj za zajtrk: lahko tudi v več skupinah, vsaka za en del zajtrka napiše na plakat verigo, kako pride do nas:

- KRUH (kmet poseje žito, požanje, mlinar zmelje v moko, pek speče kruh, prevoznik ga dostavi v trgovino, trgovka ga proda, mami ga nareže.)
- MARMELADA (nekdo je posadil drevo, zrastle je sadje, npr. marelice, otroci smo jih pobrali, mami je naredila marmelado.)
- MASLO (kmet skrbi za krave; hranijo se s travo, ki zraste iz sestre zemlje, jih pomolze, prevoznik pobere mleko in ga pripelje v mlekarne, tam iz njega naredijo maslo, ga dostavijo v trgovino, kjer ga prodajo.)

· MLEKO (kmet pomolze krave, naliže mleko v kanglico, otroci ga pridejo iskat na kmetijo, mama ga skuha.)

2. Otrokom predstavimo zgodbo o Jožefu, ki je pomagal bratom kljub temu, da so njemu hudo storili. Prestavimo jo v naš čas: kje pa pri nas vlada lakota, revščina... Kaj lahko mi storimo, da pomagamo tem ljudem? (trikraljevska akcija, zbiranje denarja v adventu in postu, pokažemo, da nam ni vseeno zanje tudi tako, da imamo spoštljiv odnos do hrane: je ne mečemo v smeti – omenimo šolsko malico!!, za kosilo vzamemo le toliko, kot bomo lahko pojedli, jo pobereмо, če pade na tla)... Ob pogovoru lahko delamo plakat na to temo, da se otroci bolj zamotijo.

3. Vsak otrok naredi šparovček, v katerega bo naslednji teden dajal semena za vsako dejanje, s katerim bo pokazal spoštljiv odnos do hrane (npr. pojedel bo vse s krožnika ... glej točko 2.), recimo ena taka stvar na dan. Razdelimo jih mreže za kocke, ki jih potem sami izstrižejo, izrežejo še odprtino, nanje lahko kaj narišejo/napišejo (npr. kakšno molitvico kot: Hvala za hrano, daj jo tudi tistim, ki je nimajo, lahko tudi kaj izrežejo iz revij in nalepijo...) Na koncu jim pomagamo mrežo zlepiti skupaj v kocko in jim razdelimo semena (npr. sončnic, koruze...). Lahko zbiranje naredimo v smislu tekmovanja: kdo bo v šparovček dal več semen ali da se trudijo dati vsak dan enega, potem pa tistim, ki jih res zberejo sedem, damo na naslednjem srečanju, ko se o njihovih dejanjih pogovorimo, majhno nagrado npr. bombon...

In jaz?

Trudim se pošteno zbirati zrna v svoj šparovček, vsaj enega na dan naslednji teden.

Sklepna molitev

Bogu izrazimo hvaležnost za to, da imamo dovolj hrane in za vse ljudi, ki nam jo pripravijo. To lahko naredimo ob zgornjih zapisih priprave zajtrka, vsak otrok se zahvali za eno stvar (gredo po vrsti, kot npr. stojijo v krogu). Na koncu pa zaključimo z očenašom za vse tiste, ki trpijo pomanjkanje.

10. SONČEK JE

Animator se pripravi...

Vzpenjamo se po strmem, temnem gozdu...

Nad gozdno mejo ni več tako temno, Polagoma se kažejo verige gora, sivkaste in v obrisih, Na vrhu, kamor smo prišli pred sončnim vzhodom, nam zapiha mrzel veter, prvi znanilec sonca, ki nas bo ogrelo. In nato se svet spreminja iz trenutka v trenutek. Sive, ploščate stene žarijo in oživijo. Pokažejo se prepadi in žareče rdeči grebeni. Površine ledenikov, ki so v dolini še temne in črne, se obarvajo in zažarijo krasno rdeče. In nato postane svetlo na vzhodu. Nad daljnim grebenom zatrepetajo prvi sončni žarki in že nas oblivata njegova bleščeča svetloba in prijetna toplota. Noči je konec. Začenja se dan – vzšlo je sonce.

Križ na vrhu se sveti v jutranjem soncu. Je znamenje tistega, ki je smel reči : »Jaz sem luč sveta.« Sveta, ki je vedno znova v nevarnosti, da se pogrezne v noč in temo. Toda tudi najstrašnejša sila te luči ne more ugasniti. Je luč ljubezni tistega, ki je v vstajenju premagal smrt, ljubezni tistega, ki je z nami do konca sveta. Lahko se nam kdaj zazdi, da svetloba ni dovolj močna, da bi razsvetlila duhovno temo naših dni. Toda dovolj svetla je, da najdemo ozko stezo, ki vodi k višku...

Človek potrebuje sonce. Srce pa zahteva več. Išče toplino srca. Kdo bi jo mogel in moral bolje posredovati kot človek, ki ve za Božjo ljubezen.

Cilji

- * Prepoznati lastnosti/značilnosti sonca
- * Ugotoviti povezavo (primerjati) med soncem in Bogom
- * Izdelava našega solarnega sistema

Sveto pismo

1 Mz 1,14

Sonce, mesec in zvezde so Božji darovi, ki povzročajo različne letne čase v katerih živimo – z njimi so Izraelci določali praznike, ki so jih praznovali Bogu v čast. Kot znamenje na nebu nam govorijo o Božji veličini, njegovi mogočnosti.

Tehnični pripomočki

- * stiroporne kroglice
- * žarki in krog za sredino iz rumenega papirja

Metodološki pripomočki

Diamike in igre:

- * Najdi vsiljivca

Kateheza

Molitev

Vsak vzame iz sredine, kjer je s pomočjo žarkov in kroga oblikovano sonce, svoj žarek in nanj napiše svojo molitev, ki pa mora imeti akrostih SONCE – imeti mora 5 vrstic in vsaka vrstica se mora začeti na črke iz besede sonce). KO sestavimo sonce nazaj, preberemo svoje molitve.

Vstopno mesto

Najdi vsiljivca: Med imena planetov v našem sončnem sistemu, napišemo tudi nepravilne. Otroci se morajo odločiti, ali planet spada v naš sončni sistem ali ne.

Ko jih ugotovimo, jih poskusimo sestaviti v pravilni položaj glede na sonce.

Ob Enciklopediji vesolja si ogledamo pravilno zaporedje planetov v njem.

Tako kot so planeti razporejeni okoli sonca, tako smo v našem življenju razporejeni okrog Boga. S tem, da sami izbiramo tirnice, medtem ko se Bog ne premakne in daje svojemu soncu, da vzhaja tako nad dobrimi kot nad hudobnimi (prim. Mt 5,45).

Dejavnosti:

Vsak dobi stiroporno kroglico in naredi svoj planet (ali tak, ki v resnici obstaja, ali svojega). Iz njih naredimo svoj solarni sistem.

Posebno sonce je Jezus v evharistiji:

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester

Jezus v najsvetejšem zakramentu, Bival je v vsaki cerkvi, ki so jo bratje oskrbovali, toda nihče ni zahajal vanje, dokler se ni razširil glas o svetosti tamkajšnjih bratov. Kajti Jezus se zares razodene šele v ljudeh in ne v zgradbah. Njihova vera in njihova ljubezen napravita zakrament otipljiv tistim, ki nimajo vere. Kruh in vino se spremenita v Jezusa, zaužiti Jezus

pa spreminja ljudi in ti preobraženi ljudje nagovorijo druge. Za človeške oči kruh in vino še vedno ostaneta le stvar; božje ljudstvo pa je postalo nekako drugačno, odkar je vanj prišel Jezus.

O, Bratje! Kako dolgo bodo še vdihovali in izdihovali Gospoda? bili so evharistija za tiste, ki pod podobo kruha in vina niso mogli prepoznati Kristusa. Da bi se vsak brat zavedal svoje pričevalnosti za ljudi. Evharistija ni pomenila ničesar, če se tisti, ki so jo zaužili, niso spreobrnil in postali ponovno kakor otroci.

Evharistija je bila postavljena zaradi človeka in ne človek zaradi evharistije.

O, bratje! Ali bodo lahko nadaljevali pot, nahranjeni le z Gospodom? Če tega ne bodo zmogli, evharistija zanje ne bo več to, za kar jo je Jezus namenil: sanje, uresničene v njih, in hrana, ki omogoča pot.

Ko je sedaj razmišljal o bratih, se ni ustavljal le pri družbi manjših bratov. Misli so zaobjele ljudi vseh časov in krajev, ki so vdihovali in izdihovali Gospoda tako pogosto kakor zrak. Mislil je na vse, ki dovolijo Kristusu, da spremeni njihovo življenje v to, kar je potrebno za resnično srečo. Srečeval jih je v svojem času in kraju in prepoznaval to spremenjenje v njihovih očeh. Videl jih je v prihodnosti, kajti Beseda ne bo nikoli umolknila in vedno se bodo našli ljudje, ki ji bodo prisluhnili. Popolno spremenjenje njihovega življenja bo naredilo evharistijo prepričljivo.

Obisk cerkve, kjer izpostavimo Najsvetejše – pred tem oblikujemo bogoslužje pred Najsvetejšim (primer je v prilogi) – zaključno molitev opravimo tam.

In jaz?

Do naslednjega srečanja pojdi vsaj enkrat med tednom k maši in k obhajilu.

11. NAM SIJE

Animator se pripravi...

Kdaj se konča noč?

Že precej star rabin je nekoč vprašal svoje učence, po čem bi natančno določili trenutek, ko se konča noč in začne dan.

»Morda je to takrat, ko zlahka ločimo psa od koze?«

»Ne,« je odvrnil učitelj.

»Ko lahko figovec ločimo od datljevca?«

»Ne,« je spet odvrnil učitelj.

»Kdaj je torej tisti trenutek?« so vprašali učenci.

Učitelj jim je odgovoril:

»To je takrat, ko pogledaš obraz katerekoli osebe in v njem prepoznaš brata ali sestro. Do takrat pa je v tvojem srcu noč.«

Cilji

*Uporaba sončne energije in nevarnosti zaradi človekovega nepravilnega delovanja (ozonska luknja)

*Doživeti pomembnost sonca in povezavo z našim življenjem

*Hvaležnost za sonce ("narediti" sončni ples, pesmica, sončna ura,...)

Sveto pismo

Ps 19,4-7

Ko Sveto pismo govori o mogočnosti Boga, to ponazarja tudi s stvarjenjem nebesnih teles. Tudi sonce, ki je tako zelo pomembno, veliko, mogočno, je ustvaril Bog in mu odmeril njegovo mesto.

Tehnični pripomočki

- *orehi
- *goba za ikebano
- *suho cvetje
- *lepilo
- *vrvica ali rafija

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- *Jaz sem prava luč sveta
- *Nebesa pojejo slavo Gospodu
- *Ti si ta luč sveta
- *Res je prijetno

Dinamike in igre:

- *Sončni ples (glej prilogo Pesmi in plesi)

Kateheza

Molitev

Ps 19,4-7 ali pesem Nebesa pojejo slavo Gospodu.

Vstopno mesto

Zaigrati sončni vzhod – na začetku vsak potegne listek na katerem je zapisana določena stvar iz narave (žival, rastlina, človek,...). NA enem listu mora biti tudi sonce. Potem se vsak vživi v potegnjeno stvar in predstavi, kako se obnaša ponoči. Nato s pomočjo vodenega vživljanja (animator najprej opisuje noč, nato pa začetek vzhajanja sonca) vsak zaigra kako se njegova stvar zbuja (potem ko pride sonce k njemu in ga prebudi).

Pogovor o jutrih – kdaj se zbudijo? Kdo jih zbuja? Kdaj sploh je čas, ki ga imenujemo jutro?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester

Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi,

posebno s soncem, velikim bratom,

ki razsvetljuje dneve in nas.

Lepo je in v velikem sijaju žari.

Tebe, Najvišji, odseva.

Zgodbica: Kdaj se konča noč? (glej Animator se pripravi)

Vsak od nas je lahko malo sonce, ki drugemu polepša dan.

Dejavnosti:

Izdelovanje darilc (košaric s cvetjem) za drugega (lahko znotraj skupine, ali za koga drugega – za bolne in ostarele v župniji, za starše,...):

Oreh razpolovimo in odstranimo jedrce. Nato v polovico orehove lupine nalepimo gobo za izdelovanje ikeban, vanjo nato pikamo suho cvetje, Okrog pa naredimo iz rafije ali kake druge vrvice držalo (prilepimo ga na vsaki strani).

Darilca so lahko tudi drugačna – prepuščeno domišljiji.

Na koncu si darila izmenjajo (če so jih izdelovali zase) ob eni izmed zgoraj naštetih pesmi.

Zaključna molitev: Sestavi jo skupina sama.

In jaz?

Do naslednjega tedna se bom trudil, da bom vsak enkrat slišal, da mi kdo rekel, da sme sonce.

12. SESTRA MESEC

Animator se pripravi:

Žareče gore;

Zato se pa spleča kdaj potovati ponoči in še v temi nekoliko zmrzovati in se plaziti proti vrhu z dodatnim jopičem in vetrovko in čakati, kar stvarstvo hoče povedati z jutrom. Človeka prevzame veliki prihod luči. Prvo svetljenje na vzhodu, ob katerem blede Orion, rastoče svitanje, ki potem nenadoma oplazi najvišje gorske verige, razprostre rožnato rdeče preproge po ledenikih in po grebenih večnega snega prižge ogenj. In potem počasno polzenje luči v zelene strmine, planine in globoke gozdove...

Pravzaprav bi človek rad mnogim ljudem naših dni želel v dušo to podobo sonca, ki trga temo.

V dolinah naše družbe je namreč veliko teme. Četudi človek ni pesimist, mora sprejeti v vednost, da je potrnost, zatemnitev življenjskega občutja pojav časa, bolezen dobe. Pri tem pa smo prešli skozi razdobje najvišje blaginje in najvišje svobode v zgodovini naših narodov.

Veliko razlogov je za to senco v dolinah – pomanjkljivo izkustvo naklonjenosti, dolgčas, gnus, praznina, izguba smisla, izrinjena vest, nerešeni življenjski problemi, napačna vzgoja in osredotočenost na sebe. In noč za mnoge postaja težka in dolga.

Jutro v gorah pa je z opojno zmago luči privlačna podoba zemlje, ki kljub vsemu živi od ljubezni. Je vedno znova uprizarjan svetovni teater v prepričljivi podobi: drama teme in luči vedno znova poje o zmagi odrešenja. Kdor vidi jutro ne more ostati čisto brez poguma.

Cilji:

*Sonce, Luna in zvezde – celo nebo nam pripoveduje o Bogu

*Doživeti Sonce kot Boga in sebe kot eno izmed Zvezd

*Odkriti, na kakšen način lahko vsak odseva Boga in to tudi uresničiti

SP: 1Mz 1,14-19

Bog ne samo, da je poskrbel za dan, ko nam sveti sonce, prav tako nam je razsvetlil tudi noč z luno in zvezdami. Ker pripadajo noči, so skrivnostnejša. Zaradi njih se zdi, kod da bi nebeške svetloba prodirala skozi temo noči vse do zemlje. Govorijo nam o Bogu, ki je dober in nas ne pusti brez luči in svoje navzočnosti v temni noči.

Tehnični pripomočki:

*Rumen šelešamer (več pol)

- * škarje
- * flomastri
- *

Metodološki pripomočki:

Pesmi:

- * Sonce, zvezde, tisoč drobnih stvari (Gloria)
- * Sonce zahaja
- * Kdo je ustvaril
- * Če letal bi

Dinamike in igre:

- * Dan, noč

KATEHEZA

Molitev: Ps 104 v skrajšani obliki (Beremo v dveh zborih, izmenoma po stavkih.)

Slavi moja duša Gospoda!

Gospod, moj Bog, zelo si velik!

Veličastvo in sijaj si oblekel,

ogrinjaš se s svetlobo kakor s plačšem.

Naredil si luno za znamenje časov,

sonce pozna svoj zahod;

ko narediš temo in nastane v njej noč,

se klatijo v njej vse gozdne živali.

Ko vzide sonce, se umaknejo

in poležejo v svojih brlogih:

človek gre na svoje delo

po svojem opraviilu do večera.

Kako mnogotera so Tvoja dela, Gospod,

vsa si z modrostjo naredil;

zemlja je polna Tvojih zakladov.

Slavi moja duša Gospoda. Aleluja!

Vstopno mesto:

Iz šelesamerja izrežemo sonce, luno in zvezde – vse naj ne bo premajhno. Sončnih žarkov je toliko, kolikor je otrok in animatorjev (sedaj prisotnih, lahko pa animator naredi tudi za tiste, ki danes manjkajo).

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Frančišek pred sultanom

Dejavnost:

* Če je le mogoče gremo ven in opazujemo nebo.

* Ob pogovoru razmišljamo, kaj predstavlja Sonce, Luna, zvezde

* Napišemo na :

SONCE:

Sončni žarki: Ljudje, ki prinašajo Boga k nam. Vsak naj na svoj sončni žarek napiše:

*Na eno stran: človeka, ki ga pozna in po njem čuti Boga, Božjo ljubezen. Napišemo eno ali več lastnosti tega človeka.

*Na drugo stran: svojo lastnost, ki jo Bog lahko uporabi in po njej pošlje svojo ljubezen drugim ljudem.

Jedro sonca: Napišemo z velikimi črkami del Hvalnice stvarstva:

*Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi Tvojimi stvarmi,
posebno s soncem,
velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je in v velikem sijaju žari.
Tebe, Najvišji odseva.

Zvezde: v zvezde napišemo po en verz Frančiškove molitve: vsak naj si izbere svojega, ali pa razdeli animator.

Sklepna molitev:

Pogasimo luči, posedemo se v krogu, vsak ima pred seboj prižgano malo svečko – vse skupaj sestavljajo krog.

Animator naredi uvod:

Vsi si želimo, Gospod, prinašati Tvojo svetlobo v svet. Vendar vsak zase je le drobna lučka, če se pa med seboj podpiramo, lahko ustvarimo čudovito zvezdnato nebo, ki govori ljudem o Božji ljubezni.

Vsak posebej potem prosi Boga, naj mu pomaga pri lastnosti, ki jo je napisal na sončni žarek, s katero želi še posebej hvaliti Boga.

13. ZVEZDA VODNICA

Animator se pripravi:

Luna in zvezde so nebesna telesa. Bližja so izviru svetlobe in življenja. Pripadajo noči, zato so skrivnostnejša. Zdi se, kakor da bi prodirala nebeška svetloba skozi temo noči do zemlje.

ZA Frančiška zvezde in luna niso božanstva. Oboje je ustvarjeno. A oboje govori o Bogu, odkriva skrivnosti Boga, ki je dober in nas ne pušča brez luči in svoje navzočnosti v temni noči.

Luna in zvezde so dragocene. Dragocenost nam odkriva prostor, kjer prebiva Bog, kjer prestoluje njegova slava. Frančiška tako luna kot zvezde govorijo, da tema in noč nimata zle moči, da skozi njo prodira svetloba. Tako daleč, da je Frančišku prirasla k srcu prav noč kot čas najbolj presvetljenih molitev in zanosa.

Cilji:

*Prepoznati pomen zvezd (orientacija, vodenje, estetski užitek)

*Ob zvezdah ugotoviti, da smo med seboj različni, da pa smo otroci istega Očeta in tako lahko drug drugemu vodniki

*Narediti svojo zvezdo – ozvezdje Frančiškovi (pomen teme, da lahko vidimo zvezde – svetlobno onesnaževanje)

SP: 1 Mz 15,5-6

Abrahamu Bog obljublja brezštevilno potomstvo. Znamenja na nebu – zvezde in dejstvo, da ji je nemogoče prešteti, so porok, da bo Bog držal besedo.

Tehnični pripomočki:

- *Ruta za oči
- *Ozvezdja, narisana na plakatih
- *Zvezdice, ki se svetijo v temi
- *Velika stiroporna kroglja

Metodološki pripomočki:

Pesmi

- *Sonce, zvezde
- *Sonce zahaja (iz Musicla Frame)
- *Luna

Dinamike in igre

- *Vodenje slepega sopotnika (glej prilogo Dinamike)

KATEHEZA

Molitev:

1 Mz 15,5-6

Vstopno mesto:

- *Igra: Vodenje slepega

*Otroke vprašamo, kaj jim je bilo lažje: voditi ali biti voden, kako so se počutili v obeh vlogah. Komu ali čemu se v življenju pustimo voditi? Zakaj nismo padli, ko smo imeli zvezane oči? Ker nas je usmerjal glas prijatelja. Komu se je najbolje pustiti voditi? Tistemu, ki nas ima najraje in nam želi najboljše. Ko smo bili majhni, so bili to starši. Brez njih nam ne bi uspelo igrati igre življenja do sedaj. Komu se je Frančišek pustil voditi? Tistemu, ki ga je imel najraje in mu želel najboljše.

*Že v najstarejših civilizacijah so se znanstveniki ukvarjali z astronomijo. Tudi v naši kulturi ta znanost hitro napreduje (na Črnem vrhu so pred kratkim odkrili nov planet). Nebo je vedno burilo človeško domišljijo (astrologija). Ljudje so si razlagali nebesne pojave na različne načine (v grški mitologiji so vse pripisovali bogovom, Kitajci so proučevali gibanje planetov...). Še danes so različne teorije o nastanku vesolja (samo vase ukrivljeno, veliki pok, juha delcev...). Vedno ko znanstveniki odkrijejo kaj novega, se pojavi še več novih vprašanj. Jezus nam podaja najboljši odgovor: bistva nam ni potrebno iskati nekje na milijone svetlobnih let daleč, ampak tukaj, v našem srcu.

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Hvaljen, moj Gospod,
v sestri luni in zvezdah;
ustvaril si jih na nebu jasne,
dragocene in lepe.

Dejavnost:

Animator pokaže otrokom različna ozvezdja, narisana na plakatih. Otroci ugibajo, kaj naj bi to bilo. Poleg ozvezdja lahko animator še razloži zakaj je to ozvezdje dobilo tako ime. Če je kakšno ozvezdje otrokom posebej všeč, ga poskusijo narediti (na strop nalepijo samolepilne zvezdice).

Otroci lahko naredijo tudi ozvezdja z imenom Frančišek (po svoji zamisli).

Sklepna molitev:

Na veliko stiroporno kroglo, ki jo je prinesel animator, vsakdo napiše svoje ime. To predstavlja vsakega od nas, ki odseva Jezusa – Jezus je sonce, mi smo lune. Animator razloži zakaj sveti luna.

14. KRALJESTVO ŽIVALI

Animator se pripravi...

Biti zaljubljen v Jezusa je pomenilo biti v ljubezenskem odnosu z vsem stvarstvom, ki ga je posvetila njegova prisotnost. Ko je Jezus stopil v Jordan, je voda postala sveta. Frančiška je navdihovala vsaka stvar, ki se je je Jezus dotaknil. Vsakemu drevesu se je približal s spoštovanjem, ker ga je spominjalo na Jezusovo smrt na križu. Jezus se je ozrl na polje in ptice neba ter jih blagoslovil s svojim pogledom, zato sta bila sleherni polje in drobna ptica Frančiškova brat in sestra. Jezus je bil njegov brat, prijatelj in Gospod, ki je vse delil z njim. Kar koli je Frančišek videl, slišal, tipal ali vohal, je bilo njegovo, ker nič ni bilo njegovo. Iz svojega srca je popolnoma izkoreninil vsakršno posedovanje in pohlep. Kot je Jezus obljubil, mu je bilo vse povrnjeno s potlačeno in zvrhano mero ljubezni.

Ker si ni ničesar prilaščal, je postal last vseh svobodnih božjih stvari. Vse stvarstvo ga je ljubilo, sleherni žival, ptica in najmanjši črv. Frančišek je to čutil in jim velikodušno vračal ljubezen.

Cilji

- *Prepoznati raznolikost živalskega sveta
- *V živalih prepoznati sestro/brata
- *Ogledati si živali, zanje prevzeti odgovornost

Sveto pismo

1 Mz 1,20-26

Vsakič, ko gremo v naravo, vidimo nekaj novega, kar še ne poznamo. Mogoče kakšno cvetlico, drevo, ptico,... Na svetu ni človeka, ki bi poznal vsako živo bitje v naravi. Vedno lahko odkrije nekaj novega, nekaj, kar še ne pozna, nekaj, kar lahko občuduje. Bog je pri ustvarjanju sveta uporabil neverjetno – božjo – »domišljijo«, pri kateri mu človek ne seže niti do kolen. A se mu znamo zahvaliti za vso skrb, s katero je ustvaril svet, da bi bilo življenje na Zemlji človeku v veselje? Da bi človeka povzdignil nad vse, mu je dal čast in vlogo gospodarja. Zakaj jo vedno izkoristimo v zle namene?

Tehnični pripomočki

- *Slike raznih živali

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- *Gospod. naš Gospod
- *Naša pesem

Dinamike in igre:

- *Kviz o živalih (knjiga Male sive celice),
- *Živalski vrt (priloga)

Kateheza

Molitev:

Psalm 104(103) Veličastvo stvarjenja

Vstopno mesto

Otroci naj si izberejo sliko najljubše živali in razložijo, zakaj so si izbrali ravno to sliko. Katera lastnost jim je na živali najbolj všeč? Ali jo oni imajo?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester: BLAGOSLOV PTIC

Ko je Frančišek prišel v kraje med Cannaro in Bevagno, je med tem, ko je hodil, dvignil oči in zagledal ob poti nekoliko dreves, na katerih je sedelo čuda veliko ptičev. Temu se sveti Frančišek začudi in pravi svojima tovarišema: »Počakajta me tu na cesti, grem pridigati mojim bratom ptičem.« In šel je na polje in pričel pridigati ptičem, ki so bili na tleh; takoj so prileteli k njemu tudi tisti, ki so sedeli na drevesih, in vsi skupaj so bili mirni, dokler ni sveti Frančišek pridige končal. A tudi potem niso odleteli, dokler jim ni dal svojega blagoslova. Kakor je pozneje brat Masej pripovedoval Jakobu da Massa, je hodil sveti Frančišek med njimi in se jih dotikal s kuto, a nobeden se ni premaknil.

Pridiga svetega Frančiška pa je bila v kratkem tale: »Ptički, bratci moji, bodite zelo hvaležni Bogu, vašemu Stvarniku. Vedno in povsod ga hvalite, zakaj dal vam je svobodo, da letite, kamorkoli hočete; dal vam je tudi dvojno in trojno obleko. In še ga hvalite, ker je ohranil vaše seme v Noetovi barki, da bi vaš rod na svetu ne izumrl; hvaležni mu morate biti še za zrak, ki ga vam je odkazal. Zraven tega ne sejete in ne žanjete, a Bog vas hrani in vam daje reke in studence, da iz njih pijete; daje vam hribe in doline v zavetje, in visoka drevesa, da v njih gnezдите; in čeprav ne znate ne presti ne šivati, oblači Bog vas in vaše mlade: kako zelo vas torej ljubi vaš Stvarnik, ko vam izkazuje toliko dobrot! Zelo se varujte, bratci moji, greha nehvaležnosti in glejte, da boste vedno Boga hvalili.«

Po teh besedah svetega Frančiška so vsi ptički pričeli odpirati kljunčke, stezati vratove, razprostirati peruti in spoštljivo pripogibati glavice k zemlji in dokazovati tako z dejanji in s petjem, kako veliko veselje so jim pripravile besede svetega očeta. Tudi sveti Frančišek je imel nad njimi svoje veselje in dopadenje in močno se je čudil nad tako množico ptičev, nad njihovo lepo pestrostjo, pazljivostjo in prijaznostjo. Zato je v njih pobožno hvalil Stvarnika.

Ko je slednjič bila pridiga končana, je naredil sveti Frančišek čez nje znamenje križa in jim je dovolil odleteti. In tedaj so se vsi ti ptički v krdelu, čudovito prepevajoč, dvignili v zrak in se nato po znamenju križa, ki ga je sveti Frančišek čez nje naredil, razdelili v štiri dele: eno krdelo je odletelo proti vzhodu, drugo proti zahodu, tretje proti jugu, četrto proti severu. In vsako krdelo je na svojem poletu prepevalo čudovite pesmi. S tem so oznanjevali to: kakor je sveti Frančišek, zastavonoša Kristusovega križa, njim pridigal in naredil čez nje znamenje križa, po katerem so se razkropili v štiri dele - tako naj se tudi pridiga o Kristusovem križu, ki jo je obnovil sveti Frančišek, po njem in njegovih bratih širi po vsem svetu. Ti bratje pa, kakor ptice, ne posedujejo ničesar svojega na tem svetu in zaupajo svoje življenje edino božji previdnosti.

Dejavnost

- I. Obisk živalskega vrta ali pa kakšne večje kmetije
- II. Pogovor o domačih živalih: Ali jih imajo? (kdor jo ima, naj jo opiše, če ne, naj pove,

Katero bi želel imeti) Kdo skrbi zanje? Kaj nas lahko domače živali, pa tudi ostale, naučijo?

III. Kviz iz knjige Male sive celice

In jaz?

Do naslednjega tedna se bom potrudil bolj skrbeti za svojo domačo žival in bom prijazen do ostalih živali, ki jih bom srečal v naravi. (npr. ne bom podil in strašil ptic ali pa uničeval njihovih gnezd,...)

Sklepna molitev:

Vsedemo se v krog, na tla pa položimo plakat z besedilom: »Če bomo v živali videli brata, bo veliko trdote in zmot prešlo, na Zemlji bo postalo svetleje, ker s tem podajamo luč dobrote z neba.« Vsak se zahvali za eno žival.

15. SESTRA/BRAT

Animator se pripravi...

»Človek si je podvrgel živalski svet tako kot ravna s sebi enakim: z iztrebljanjem in krotanjem. Prva metoda je lov in njegova navidezno miroljubnejša oblika, ribolov, druga je ujetništvo tistih živali, ki so mu kakorkoli že v korist ali v veselje. Med tema dvema osnovnima oblikama človeškega nasilnega gospodarstva je tretja, usodna za nekatere vrste živali: to je reja za zakol. Živali, katerim je zapisana ta usoda – dolgo časa so to bili samo sesalci, pozneje so ji zapadle tudi ptice in ribe, plazilci, dvoživke in celo nevretenčarji – so s tem navadno obvarovane pred izumiranjem, toda ohranitev svoje vrste morajo plačevati s skrajšanim življenjem: človek jih pobija, ko so godne za zakol.

Živali imajo očitno dosti koristnih lastnosti, kakršne človeku niso dane. Telesno premoč nekaterih živali lahko človek z orožjem izravna. Teže se kosa z njimi v okretnosti. Mnogotere živali so urnejše od človeka. Pa četudi je človeku uspelo, da je nekoliko zmanjšal prednost živali v hitrosti, s tem da je nekatere tekače obrzdal in udomačil, znajo in zmorejo živali še marsikaj, kar zbuja v njem venomer občudovanje in zavist. Ribe plavajo boljše kakor on, predvsem pa mu ptičji leti kaže, kako je nepopoln. Če primerjamo človeka s ptiči, je in ostane neroda. Vladoželjnost, ljubosumje vrta v človeku. Občutek manjvrednosti nasproti živalim je izhodišče in gonilna moč duhovnega nazora, ki se razodeva v socialni organizaciji in v obredjih. Smoter je očiten kljub vsemu zakrinkavanju in ovinkarstvu: človek bi rad prevzel lastnosti živali, katerih nima, povezati se hoče z živalmi, da bi bil mogočnejši, najrajši bi jih docela vzel vase, da ne bi mogel – razen pripadnikov njegovega rodu – noben drugi doseči takih prednosti.«

Tako je avtor knjige Živali od davnine do današnjih dni razložil, zakaj si hoče človek podrediti živali že od nekdaj in jih izkoristiti na vsak in kakršenkoli način.

»Gospod Bog je rekel:» Ni dobro za človeka, da je sam; naredil mu bom pomoč, ki mu bo primerna.« Gospod Bog je izoblikoval iz zemlje vse živali na polju in vse ptice pod nebom ter jih pripeljal k človeku, da bi videl, kakšna imena jim bo dal, in da bi vsako živo bitje imelo tisto ime, ki bi mu ga dal človek.«

Toda človek v svoji prevzetnosti in napuhlosti besedo pomoč kar izpusti ali pa si jo razlaga po svoje. Vse stvari, pa naj so žive ali nežive, si hoče podrediti in jih obrniti v svojo korist. Ali sploh kdaj pomisli na njih?

Cilji

- *Človeško življenje je odvisno od živali
- *Predstavljati si svet brez živali in hvaležnost zanje
- *Oblikovanje pravilnega odnosa do živali (varianete: Pika Nogavička in konj, lisica in Mali princ, mučenje živali, farme, odgovornost do hišnih ljubljencev)

Sveto pismo

1 Mz 6,17-20

Ko je Bog Noetu povedal o svojih načrtih, mu je ukazal vzeti na ladjo tudi živali. »In od vseh živali, od vsega mesa, spravi po dvoje v ladjo, da bodo skupaj s teboj ostale pri življenju! Naj bodo samci in samice! Od ptic po njihovih vrstah, od živine po njenih vrstah in od vsake vrste naj po dve živali prideta k tebi, da bodo ostale pri življenju.« S tem je pokazal, da so zanj živali enako pomembne kot človek, kljub temu, da nimajo razuma in duše. Ustvaril jih je z enako ljubeznijo kot človeka. Kdaj jih bomo začeli ceniti in jih nehali jemati kot nekaj samoumevnega na tem svetu?

Tehnični pripomočki

- *listi
- *barvice
- *flomastri

Metodološki pripomočki

Pesmi:

- *Hvala ti, o moj Gospod
- *Pesem vesela

Dinamike:

- *Tu sta dva krokodila

Kateheza

Molitev:

Ko sem se davi zbudila
in pogledala skozi okno, sem zopet videla to,
kar vidim vsako jutro.

Pa vendar je bilo danes nekoliko drugače.

Ne, nisem opazila,
da se je kamenček odvalil s ceste,
tudi nisem opazila jabolka,
ki je padlo z drevesa,
ne da je kmet pospravil pridelke.

Ne, tokrat sem odkrila nekaj čisto novega.
Spoznala sem, da so vse te stvari,

ki jih vsako jutro opazujem, delo Tvojih rok.

Opazila sem...

Da, opazila sem tvojo vsemogočnost
in tvojo preprostost.

Vse si ustvaril ti:

drevesa, kravo, gore, sonce, potoke...

Vse.

In kaj naredim jaz?

Tvoje dobrote ti ne znam povrniti.

Ne znam se ti zahvaliti.

Nate se spomnim le,

ko mi življenje obrne hrbet.

Takrat se zopet vrnem k tebi s svojimi prošnjami.

Hvala Ti, ker si in ker si vedno ob meni prav takrat,
ko te potrebujem.

Hvala.

Vstopno mesto

I. Otroci naj razmislijo za kaj vse se lahko zahvalijo v svojem življenju.

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester: **KAKO JE SVETI FRANČIŠEK UKROTIL DIVJE GRVICE**

Neki mladenič je nekoč naložil mnogo grlic in jih je nesel na prodaj. Sreča ga sveti Frančišek, ki je imel vedno posebno sočutje do krotkih živali, pogled z usmiljenimi očmi grlice in pravi mladeniču: »O dobri mladenič, prosim te, daj jih meni, da tako krotki ptički, katerimi Sveto pismo primerja čiste, ponižne in zveste duše, ne pridejo v roke surovih ljudi, ki bi jih umorili.« Tako jih mladenič, od Boga navdihnut, vse izroči svetemu Frančičku; le-ta jih vzame v naročje in jim prične sladko govoriti: »O sestrice moje, grlice preproste, nedolžne in čiste, zakaj ste se dale ujeti? Zdaj vas hočem rešiti smrti in gnezdeca splesti, da sad obrodite in se množite po zapovedi vašega Stvarnika.«

In sveti Frančišek je šel ter jim vsem spletel gnezdeca, one pa so jih uporabile in pričele vpričo bratov nositi jajčka in valiti mladiče. Postale so krotke in se pri svetem Frančičku in drugih bratih tako udomačile, ko da bi bile kokoši ter bi jih le-ti vedno redili; in nikdar niso prej odletele, dokler jim sveti Frančišek s svojim blagoslovom ni dal dovoljenja. Mladeniču pa, ki mu jih je bil dal, je rekel sveti Frančišek: »Sin moj, ti boš še brat v tem redu in boš Jezusu Kristusu v milosti služil.« Tako je tudi bilo; zakaj omenjeni mladenič je postal brat in živel v veliki svetosti v redu.

Dejavnost

- I. Pogovor. Za kaj vse nam služijo živali? (hrana, delovna sila, cirkus, domače živali,..)
Kdaj se jim je katera žival zasmilila? Na kakšne načine jih mučimo?
Katere živali po njihovem mnenju uživajo največjo svobodo in zakaj?
- II. Obisk azila za živali
- III. Vsak naj nariše svoj znak »Prepovedano mučiti (ubijati) živali«

In jaz?

Poskušal se bom potruditi, da ne bom ubijal živali, ki mi niso škodljive, npr. pajka, mravljičice,...

Sklepna molitev:

Sveti angel...

16. BILO JE ZELO DOBRO

Animator se pripravi...

Bog, čudovita so tvoja dela, Toda tako slabo jih poznam, tako pogosto jih ne opazim – kakor da sem slep za tvoje stvarstvo.

Vsako jutro me zbudiš z novo svetlobo, soncem, dnevom, prihajaš k meni ob zori in v urah jutra, jaz pa te nisem pripravljen spoznati, pozdraviti te in se te razveseliti. Z lepoto dneva in sonca mi hočeš odkriti, da si lepota sama, jaz pa ne utegnem gledati okoli sebe niti se ne spomnim, da bi se ti zahvaljeval za svetlobo, v kateri gledam in spoznavam vse drugo.

Iz vsake stvari mi želiš spregovoriti, toda moje oči so velikokrat slepe za to, kar je tvoje, za lepo... Ne dopusti, da bi se ti pozabil zahvaljevati, ker si mi ustavrnil ušesa, da slišijo in da v množici glasov tudi danes razberejo ubranost, ki si jo ti ustvaril...

Čudovita so tvoja dela!

Ti si lepota!

Ti si dober, dobrota in ljubezen sama!

Daj mi milost, da te spoznam!

Stori, da te odkrijem v drugih!

Stori, da te drugi odkrivajo v meni!

Stori, da bi tudi danes slišali v svojih globinah šepet okoli nas: »Človek, vse to sem ustvaril zaradi tebe!«

Cilji:

*Povzetek celotnega leta (kaj vse je bilo ustvarjeno in zavest, da je vse ustvaril Bog)

*Doživeti, da vsaka ustvarjena stvar s tem, da je, slavi Boga.

Zapeti Hvalnico stvarstva (skupaj z vsem stvarstvom)

*(varianta - organizirati rajanje - vsak ima svojo vlogo pri njem - sonce, luna,...; morda na Festivalu?)

Sveto pismo:

1 Mz 1,31

Tako je Bog dovršil svoje delo in potem ga je še enkrat pogledal kot celoto in bil z njim zadovoljen. Zaradi njegove milosti obstaja še nekaj drugega poleg njega. In to ustvarjeno - svet je do neke mere tudi samostojen. Tako Stara kot Nova zaveza te besede navajata, ko hočeta poudariti hvaležnost, ki naj jo čuti človek do Boga, ko prejema materialne dobrine.

Tehnični pripomočki

*Besedila Sončne pesmi

*več šelešamrov

*barvice

Metodološki pripomočki

Pesmi:

*Vse, kar biva

Dinamike in igre:

*Kockanje na temo Sončna pesem

*Spomin (za oboje glej prilogo Dinamike)

Kateheza

Molitev:

Hvalnica stvarstva

Vsak dobi eno kitico, jo razreže ne besede in potem iz besed sestavi svojo molitev. te potem zmolimo.

Vstopno mesto

Kockanje na temo Sončne pesmi

ali

Spomin na temo Sončna pesem

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Gorska narcisa

Dejavnost

1. Izdelovanje risbe z naslovom Sončna pesem – sestavimo nekaj šeleshamrov skupaj in jih postavimo na tla (Ali na steno). Potem pa izdelamo skupinsko sliko.

2. Sestavljanje lastne Sončne pesmi.

Preden začnemo pisati zares, lahko morda uporabimo dinamiko pisanja pripovedi ob zgibanju papirja (glej prilogo Dinamike).

In jaz?

Na papir napiši svoj moto, ki se ga nameravaš držati v odnosu do narave in ga daj v svoji sobi na vidno mesto.

Sklepna molitev:

Če smo izdelali sliko, potem vsak dobi svojo nalepko, kamor napiše svoje ime in se med prepevanjem (Ali poslušanjem pesmi vse, kar biva), prilepi na sliko – kjer želi v stvarstvu biti. V drugem primeru pa preberemo svoje hvalnice.

16. KER VSE MINE

Animator se pripravi...

Ali lahko hvalimo smrt, jo imamo za prijateljico ali celo sestro? Ali ni to končno resignacija, celo sovraštvo do življenja, ki ga radi očitajo krščanski veri?

Frančišek s takim žarom potrjujejo življenje in svet, da ga sovraštvo do življenja gotovo ni pripeljalo do tega, da bi zapel hvalnico smrti in trpljenju.

Spoznava in gleda lepoto sveta, moč ognja, sijaj zvezd, žar sonca in zelenilo zemlje; in to s srcem, ki za tem svetom zna slutiti Božjo veličino in dobroto.

Tako mu postane smrt vrata, skozi katera človek lahko vstopi v neskončni Božji svet. verujoči ve, da se po smrti sreča z gospodom. Bog je postal človek in je prevzel omejenosti ustvarjenega bitja prav do meje smrti. Prestopil jo je in stoji sedaj na drugem bregu našega življenja. Tam nas pričakuje Gospod, ki se je na križu podaril svetu, s svojo ljubeznijo. Postal je enak ljudem, da bi mu postali podobni v slavi njegovega življenja.

Cilji:

*Vse, kar je ustvarjeno, ima na zemlji svoj začetek in konec.

*Pomembno je izkoristiti čas, ki nam je na voljo

*Hvaležen spomin na vse, kar je bilo že pred nami na svetu in nam je omogočilo naše bivanje sedaj.

Sveto pismo:

Mt 6,25-30

Smrt, konec življenja, je sicer realnost, ki ji nihče ne uide, vendar je dar Boga stvarnika in zato ni prav, če si zaradi nje delamo skrbi. Kot ni prav, če po nepotrebnem skrbimo za stvari v življenju. Bog je absolutni gospodar tako življenja, kot smrti in nanj lahko preložimo svoje negotovosti, zaskrbljenosti, skrbi.

Tehnični pripomočki

Besedila pesmi Ker vse mine

Metodološki pripomočki

Pesmi:

*Ker vse mine (Mana)

*Življenje je dar

Dinamimke in igre:

*Koliko sem star? (glej prilogo Dinamike)

Kateheza

Molitev:

Pesem Ker vse mine – besedilo razrežemo na vrstice (oziroma fraze), vsak potem izbere svoj listek, in ob poslušanju pesmi, poišče kdaj je na vrsti njegova vrstica. Ko jo sliši, odloži besedilo v krog.

Vstopno mesto

Dinamika: Koliko sem star?

Nato pogovor o minevanju, smrti – npr. kako dolgo želiš živeti? Na kak način si želiš umreti? Kako si predstavljaš življenje po smrti? Se bojiš umreti?

Izkušnja Frančiška, Klare in njunih bratov in sester:

Hvaljen, moj Gospod, v naši sestri smrti,

ki ji nihče v življenju ne uide.
Gorje njim, ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim, ki počivajo v tvoji najsvetejši volji,
zakaj druga smrt jim ne bo mogla storiti žalega.

Dejavnost:

Obisk pokopališča in tam na grobu, ki je zapuščen, prižgemo svečko (hvaležni, da je tudi ta neznan nekoč bival) in zanj molimo.

In jaz?

Vsak večer bom zmolil molitev za srečno zadnjo uro ter za rajne.

Sklepna molitev: na pokopališču.

DINAMIKE

Ali imaš rad svojega soseda

Igralci sedijo v krogu, eden od njih pa je v sredini, ker nima svojega stola. Ta vpraša enega od soigralcev: »Ali imaš rad svoja dva soseda?« Če vprašani odgovori: DA, potem se morata njegova soseda čim hitreje zamenjati in preprečiti sredinskemu, dabi zasedel enega od njunih prostorov. Če pa je odgovor NE, potem sredinski vpraša: »Koga pa imaš rad?« in vprašani mora povedati neko lastnost, in vsi ki jo imajo se morajo presesti (npr. Rad ima vse, ki imajo svetle lase). Igro nadaljuje tisti, ki po presedanju ostane na sredini.

Dolgi seznam

Družbo razdelimo v dve skupini. Vodja igre da nalogo in meri čas. Npr. »Na pišite imena vseh rek v Sloveniji.« Ko čas poteče, da naslednjo nalogo. (imena morij po svetu, jezer v Sloveniji,...) Zmaga tista skupina, ki večkrat zbere daljši seznam odgovorov.

Elektrika

Dinamika poudari povezanost nas samih: smo v krogu, držimo se za roke. Nekdo sproži elektriko s stiskom roke, ki s stiski potuje naokrog. Prostovoljec v krogu pa mora prepoznati in pokazati mesto, kjer gre elektrika mimo.

Kalodont malo drugače:

Eden izmed navzočih začne verigo tako, da pove, kdo je odvisen od zraka, naslednji mora povedati drugo stvar, ki pa se mora začeti na zadnji dve črki prej povedane besede (npr. riba – banana - ...). Ko nekdo ne more več nadaljevati verige, potem dobi minus točko. Igri je potrebno določiti konec (recimo, ko nekdo ima dve minus točki).

Klicanje rastlin

Vsak od udeležencev si izbere ime ene rastline, potem pa se med seboj kličemo s ploskanjem; prvi, ki začne, pove svoje ime, npr. smreka smreka (vsakič ploskne) ter pokliče drugega npr. marjetico: marjetica (plosk) marjetica (plosk). Marjetica potem spet nadaljuje; dvakrat

ploskne in ob tem ponovi svoje ime, potem pokliče drugega... Igra mora teči neprekinjeno, če se pri kom ustavi, se ta ali izloči ali mora odgovoriti na vprašanje ali storiti kaj drugega.

Kockanje na temo Sončne pesmi

Izdelamo kocko, kjer je na vsaki ploskvi upodobljena ena od stvari, za katere se Frančišek zahvaljuje v Hvalnici stvarstva (npr. sonce, luna, voda,...) – kocko izdelamo sami pred srečanjem. Nato pa mečemo kocko in tisti, ki meče, mora polje, ki ga zadane, prikazati ali s pantomimo, ali s pesmico ali zgodbico (morda le s stavkom).

Koliko sem star?

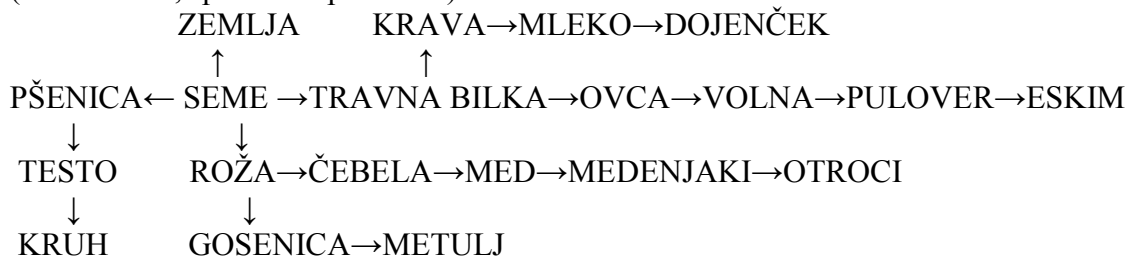
Na tleh so na eni strani podobe živali, na drugi pa njihova življenjska doba (približno). Potrebno je čim hitreje najti pravilne pare.

Nasprotujoči si otroci:

Otroci delajo ravno nasprotno kot ukaže vodja; potrebno pa se je jasno dogovoriti za konec igre

Sestavljenje mreže:

Otroke razdelimo v več skupin. Vsaka dobi skupino lističev, na katerih so napisane različne stvari iz stvarstva, ki pa so pomensko med seboj povezane. Skupine tekmujejo, katera bo najprej uspela v verigo oz. mrežo sestaviti vse stvari iz listkov, tako da nastane vzorec, npr. (lahko dodaš, spremeniš predmete):

Skupina, ki zmaga, tudi pojasni povezavo med posameznimi besedami.

Spomin na temo Sončna pesem

Različna polja (malo trše kartončke), ki kažejo podobe iz Sončne pesmi (vsako polje mora biti v dveh izvodih), pomešamo zmed seboj z licem navzdol. Nato pa iščemo pare.

Stop za rastlino:

Stojimo v krogu, podajamo si žoga, narejeno iz časopisnega papirja. Voditelj vsake toliko časa reče: »Stop«. Takrat se žoga preneha podajati, tisti, pri kateremu se je ustavila, pa mora povedati eno rastlino, naslednji, pri katerem se žoga ustavi, pa pove rastlino, ki je s prvo na nek način povezana (ali ki se začne s prvim soglasnikom prejšnje rastline ipd.).

Štafetni tek; rastline

Otroci so razdeljeni v dve skupini in morajo s pisalom v roki preteči določeno razdaljo do plakata, kamor napišejo eno rastlino. Nato se vrnejo nazaj k skupini ter predajo pisalo naslednjemu igralcu, ki je na vrsti za tek. Zmaga tista skupina, ki ima po določenem času napisanih več rastlin.

Ugibanje

Pred igro se razdelimo v pare. Vsak par dobi en list in en svinčnik. Nato povleče animator iz vrečke en listek ali en košček sestavljanke, na katerem so napisane različne stvari, pojmi,... Vsak par določi enega, ki bo v prvem krogu risal, nato se zamenjata. Tisti, ki bo risal, lahko vidi listek, drugi iz para pa ne. Ko gre listek mimo vseh parov, voditelj da znak za začetek. Tisti, ki prvi ugotovi napisano besedo (do črke natančno), zmaga. Za nagrado lahko meče kocko od igre Človek ne jezi se.

Vodenje slepega sopotnika

Otroke razdelimo v pare in enemu iz para z ruto zavežemo oči. Nato gremo počasi v parih, drug za drugim, po znani poti (skozi gozd, po travniku, itd...). Razdalja med pari naj bo tolikšna, da se otroci ne bodo slišali. Po določenem času (10. min) zberemo vse otroke skupaj in zamenjamo vloge. Teren naj ne bo le raven, ampak tudi razgiban (primeren starosti otrok).

Živaski vrt

Voditelj določi različne skupine živali. Eni so npr. krave, drugi gosi, tretji ptice, četrti ribice. Nato razloži, da je ta živalski vrt zelo napreden in da znajo živali tega vrta pripraviti koncert za svoje obiskovalce. Tako znajo vse živali zapeti melodijo Evrovizijske himne. (če je otroci ne poznajo, jih voditelj nauči) Da bi bilo petje organizirano, jih seveda vodi dirigent.(=voditelj) Ta pa si med petjem lahko zmišljuje. Prvi del pesmi zapojejo npr. krave, potem pokaže na ribice in te morajo melodijo nadaljevati s tistega mesta, na katerem so končale krave. Na koncu pa zapoje cel zbor.

PESMI IN PLESI

Zraven naslova pesmi je dodana tudi stran v pesmarici (Svetla prihodnost - Asissi 2003 ali Med nami je on), kjer pesem lahko najdete. Če pa je pesem novejša, je dodano celotno besedilo. Pri O moj Gospod, bodi zahvaljen in Res je prijetno sta spodaj dodana tudi opisa plesov.

Bog je tu

Bog je tu,
tako gotovo kakor zrak,
ki ga diham.
Kakor jutro se prebuja,
tako kot slišim pesem to.

Če letal bi - Med nami je on, str, 906; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 5

Danes je zasijala luč - Med nami je on, str, 301

Gledam telo – Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 8

Glej te očke - Med nami je on, str, 1023; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 9

Gospod, moj Bog - Med nami je on, str, 914; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 9

Gospod. naš Gospod - Med nami je on, str, 208

Hvala - Med nami je on, str, 916

Hvala ti, o moj Gospod - Med nami je on, str, 601; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 12

In Gospod vsejal je seme - Med nami je on, str, 919

Jaz sem prava luč sveta
Jaz sem prava luč sveta,
luč, ki sveti v temi,
kdor bo hodil za menoj
se nikdar ne zgubi.

Pridite, sledite križu, z njim sem rešil svet.
Pridite, trpite z mano, pridite, vstanite z mano v slavo.

Pridite, vsi obteženi, jaz vas poživim!
Bolnim dal bom ozdravljenja, žalostnim nasul veselja v srca!

Pot sem, ki vas do Očeta pripeljala bo.
Vir resnice sem edine in življenje, ki nikdar ne mine.

Kdo je ustvaril - Med nami je on, str, 704
Ker vse mine -
Luna - Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 22
Naša pesem -
Nebesa pojejo slavo Gospodu - Med nami je on, str, 212
O moj Gospod, bodi zahvaljen - Med nami je on, str, 611
Pesem vesela - Med nami je on, str, 709
Pogled povzdigujem - Med nami je on, str, 1039; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 32

Poglej to lučko - Med nami je on, str, 1040; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 33
Poleti (Julija)
Res je prijetno - Med nami je on, str, 612; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 39
Sonce zahaja - Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 43
Sonce, zvezde - Med nami je on, str, 982; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 43
Ti si ta luč sveta - Med nami je on, str, 320
Tu sta dva krokodila - Med nami je on, str, 714
Vse, kar biva
Za nebo pred teboj - Med nami je on, str, 1012; Svetla prihodnost - Asissi 2003, str. 61
Življenje je dar

Ples Hvaležnosti (na melodijo O moj Gospod, bodi zahvaljen):

Refren: Stojimo v krogu in naredimo 4 korake naprej – začnemo z desno nogo, istočasno počasi dvigamo roke. Nato naredimo polkrog - 4 korake v desno . Nato se vrnemo nazaj (4 korake v polkrog v levo) in nazaj iz sredine 4. korake. Isto stvar ponovimo še s polkrogom v levo smer.

Med kitico hodimo v ritmu v plesni smeri (v desno). Pri tem se držimo za roke – desna roka daje, zato je obrnjena v sredino kroga, leva pa sprejeme – dlan je obrnjena izven kroga.

Pa še to: za meditativne plesne je potrebno označiti sredino – npr. s svečo, sli križem ali šopkom.

Ples sonca (na melodijo Res je prijetno)

Stojimo v krogu (ki ni preveč raztegnjen) in se držimo za roke. Na tla bomo risali sonce (njegove žarke). Z desno nogo naredimo korak nazaj in nato enega še z levo. Težo prenesemo na desno nogo in nato nazaj na levo (se zazibamo naprej in nazaj), potem pa naredimo dva koraka naprej (začnemo z levo). Tako smo spet na izhodišču (narisali pa smo žarek). Z desno nogo stopimo korak stran (v desno) in nato priključimo še levo nogo. Nato ponovimo risanje žarka.

PAPIRNATI ZMAJ

Od kod natančno izvirajo papirnati zmaji, ni znano. Vemo le, da so jih Kitajci in Malezijci spuščali že pred skoraj 3000 leti. Med prve pisne omembe papir-natih zmajev štejejo opise junaških podvigov kitajskega generala Han Hsina (dinastija Han, 206 p. n. š. do 220 n. š.). Med neko bitko naj bi po njegovem ukazu spustili papirnatega zmaja nad oblegano mesto in s pomočjo preproste geometrije izračunali razdaljo tunela, ki so ga nato pod mestnim obzidjem izkopali njegovi vojaki in na račun presenečenja zavzeli mesto.

Preden so se zmaji pojavili na Evropskem nebu, je moralo preteči mnogo stoletij. Šele trgovci s svilo, v času Marka Pola (okoli leta 1300), so papir-nate zmaje prinesli v Evropo. Sprva je bila to zabava le za odrasle, v novejšem času pa je izdelovanje in spuščanje papirnatih zmajev postala priljubljena otroška igra.

Klasični deltoidni zmaj

Današnje dni lahko zmaje raznih oblik in velikosti kupimo v vsaki boljše založeni trgovini z igračami. Vendar veliko več velja, če naredimo zmaja sami. Poleg tega pa doma narejeni zmaj ponavadi tudi veliko bolje leti kot kupljen.

Upam si trditi, da izdelava papirnatega zmaja ni pretežka za nobenega izmed vas. Potrebujete le: dve leseni letvici, polo tankega papirja ali celofana in okoli 100 metrov tanke najlonske vrvice ter nekaj dobre volje.

Potrebščine:

- 72 cm dolga okrogla bukova palica premera 6 mm,
- 60 cm dolga okrogla bukova palica premera 6 mm,
- najlonska vrvica debeline okoli 1,5 mm,
- pola papirja za zavijanje ali celofana,
- tekoče lepilo za papir ali lepilni trak,
- krep papir,
- škarje, modelarski nož, meter.

Slika 1 Slika 2 Najbolj znana je deltoidna oblika zmaja in prav takega bomo tudi izdelali. Nosilno konstrukcijo predstavljata dve prekrizani letvici. Pri tem medsebojno razmerje dolžin letvic in lega točke križanja letvic S nista točno določena. Izdelali bomo različico, ki ima razmerje dolžine prečne in pokončne letvice $4 : 5$ ($CD = 0,8 \times AB$). Točka križanja letvic pa je od vrha zmaja oddaljena za razdaljo, ki jo izračunamo po formuli $AS = 0,22 \times AB$. Preden pa se odločimo kako velikega zmaja bomo izdelali, je pametno, če kupimo papir oziroma folijo, s katero ga bomo prekrili. Nato pa glede na njeno širino določimo dolžine letvic. Tudi dimenzije našega zmaja so bile tako določene – širina papirja za zavijanje zvezkov je namreč 68 cm (slika 1). Za stabilnejše letenje zmaja je dobro, če je prečna letvica nekoliko ukrivljena (ponavadi za okoli 25°). V ta namen lahko iz odsluženega flomastra izdelamo cevko, ki jo nad plamenom sveče previdno segrejemo in ukrivimo (slika 2). Lahko pa uporabimo tudi kakšno drugo lahko cevko, na primer aluminijasto cevko stare TV antene. Ko je cevka pripravljena, prečno letvico prežagamo na pol, konca namažemo z lepilom in ju potisnemo v cevko.

Prečno letvico lahko ukrivimo tudi tako, da jo čez noč namočimo v vodo, naslednji dan pa vpnemo v ukrivljeno šablono in poča-kamo, da se posuši (vsaj 24 ur). Les se namreč v vodi zmehča in zaradi tega pri krivljenju ne počí. Ko pa se letvica posuši, zadrži obliko, ki ji jo je vsilila šablona. Da nam ni treba namakati cele palice, uporabimo preprosti trik. Palico potisnemo skozi dobro namočeno kuhinjsko gobico in vse skupaj čez noč postavimo v krožnik z vodo (slika 3). Preprosto šablono za krivljenje letvic izdelamo iz kak meter dolge in okoli 10 cm široke deske, na katero narišemo želeni kot in zabijemo žeblice, kot prikazuje slika 4.

Slika 3

Slika 4

Preden povežemo prečno in pokončno letvico, na njihovih koncih vrežemo utorčke ali pa izvrtamo luknjice za vrvico, s katero jih bomo nato povezali (slika 5). Letvici trdo povežemo s tanko najlonsko vrvico (slika 6). Dobro je, če vozal in ovoj utrdimo s premazom lesnega lepila (slika 7). Preden nadaljujemo delo, preverimo, ali sta letvici pod pravim kotom.

Slika 5 Slika 6 Slika 7

Sedaj s tanko najlonsko vrvico povežemo še konce letvic. Če smo izdelali utorčke, vrvico enkrat ovijemo in na spodnjem delu letvice naredimo vozal (slika 8). Če pa vrvico napeljemo skozi luknjice, njeno premikanje preprečimo z zatičem (npr. okrogli zobotrebec), ki ga namažemo z lesnim lepilom in potisnemo skozi luknjico (slika 9). Pri povezovanju palic vrvice ne smemo preveč napenjati – letvici morata ohraniti pravi kot in se ne smeta ukriviti (slika 10).

Slika 8 Slika 9 Slika 10

LITERATURA

- 2 Cel 165
- Burgar Franc, Kako naj vam prodamo modrino neba, Samozaložba, Ljubljana 1988.
- Ferrero Bruno, Čričkova pesem, Salve, Ljubljana 1999.
- Ferrero Bruno, Je kdo tam zgoraj?, Salve, Ljubljana 2002.
- http://www.tzs.si/ideja/04/zmaj_veliki/index.htm.
- Kodrič Cili, Molitve iz Noetove ladje in Koral živali, Samozaložba, Kranj 1984.
- Linić Zvezdan, Moliti s svetim Frančiškom, Mohorjeva družba, Celje – Ljubljana 1989.
- Linić Zvezdan, Oče, slavim te, Slovenska kapucinska provinca, Ljubljana 2003.
- Med nami je On, Brat Frančišek, Ljubljana 2001.
- Murray Bodo, Frančišek, pot in sanje, Brat Frančišek, Ljubljana 2003.
- Osvald Jože, Z naravo slavimo Gospoda, Minoritsko bogoslovno semenišče, Sostro 1989.
- Rožice svetega Frančiška, Mohorjeva družba Celje, Celje 1992.
- Sončna pesem svetega Frančiška Asiškega, Ljubljana 1991.
- Svetla prihodnost, Assisi 2003, izdali Bratje kapucini, Celje 2003.
- Šamperl Janez, Vodnik po Frančiškovi poti in stopinjah njegove duhovnosti, Piran 1996.
- Warren Norman, Ali ima življenje smisel, Ognjišče, Koper 1991.